Tizenhetedik évfolyam. 225-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fil. minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-út 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Csütörtök, október 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreikk: Ad hoc.
Éhség-sztrájk egy börtönben.
A kiegyezés krizise.
Aradi koszorú Asztalos Sándor szobrán.
Zola Emil halála.
Az aradi szombatos.
Aradiak a szalontai csonka toronynál.
Az eltünt főispán.
Apagyilkosság Buttyinban.
Regény a monitoron.
Ujabb járvány a huszárkaszárnya istállóiban.
Szerencsétlenség az Andrássy-téren.
Utonállók a Halász-utcában.
Az én „egyesülésem.“
Az elmebajos gavallér váltója.
Tárca: Utolsó szerelmemnek. Irta: Zola Emil. — **Őszi gondolatok.** Irta: Tor Hedberg.
Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovách Brnő.

Ad hoc.

Arad, október 1.

. . . Igy hivják a legbüszkébb bizottságot Aradon. A közigazgatási, a pénzügyi, a szinügyi, a jogügyi mind, mind gerinctelen, hitvány jövevényhad. Az első, a fő az „Ad hoc“.

Hogy miért?

Hát tudja a manó, hogy miért. Csak azt látjuk tegnap óta, hogy aki az *Ad hoc* urak hajaszálához hozzá nyul, azt lebizottságülésezik, keresztre feszitik és kerékbe törik. Mert a hatvanegy perczentes pótadó, a kiegyezés körül fenyegető országos veszedelem, az általános üzleti pangás, mind bagatell semmikké törpülnek, ha annak a hatalmas kommissziónak renonoméja forog kockán, melyet isten kegyelméből ugy hivnak, hogy „*Ad hoc.*“

Az aradi villamos társulat, melynek biografiáját a város érdekében hozott áldozatok hosszu láncolata képezi, mint tudjuk, egy közmühelylyel akarja meglepni Arad városát.

Arad ugyan kézzel-lábbal kapálódzik az ajándék ellen, de hát a villamos társulat már olyan, hogy nem tud élni, ha áldozatkészségének elzárják az utját.

Összeült tehát a város bölcs tanácsa és kiválogatott Arad vénei közül vagy tizet, hogy nagy óvatossággal vegye tárgyalás alá az ajándékot.

Igy született meg az *Ad hoc.*

S a jámbor kis csapat egy szép napon jól kibélelte magát széllel, s kezdte azt hinni, hogy ő is *bizottság.* Attól a perctől fogva nem lehet birni vele. A mikor a láthatár azurján megujhodik a hold, s egy lappal előbbre csosszan a százesztendős kalendárium: akkor kellő ünnepélyességgel egybegyül a derüs kompánia, és tanácskozás alá veszi a villamos társulat „ajándékát.“

Igy esett a sor tegnap is Mindszenthavának előestéjén. Az ujságok, ezek a folyton fecsegő hirharangok, telekiabálták ma az egész várost, hogy mekkora békaegér harc volt az Ad hoc-hadastyánok tegnapi konventikulumán.

Jót mulatott rajta, aki olvasta.

Igen ám, csakhogy ennek a fura komédiázásnak van egy kis komoly oldala is, amire érdemes vesztegetni néhány irott szót.

A villamos társulat előzékenysége és áldozatkészsége ugyanis nem hagyta érintetlenül Arad közhangulatát. S ez a közvélemény sietett könnyüvé tenni az Ad hoc-kommisszió munkáját, amennyiben rövidesen, de hangosan hirdette város szerte, hogy az olyan ajándék, amelyet drága pénzen kell megvásárolni; az olyan meglepetés, amelyért a szabadságunkat kell cserébe adni, — nem kell. Hogy Arad lakosságának, a város vezető férfiainak, a törvényhatósági bizottság tagjainak, az iparos osztálynak semmi, de semmi vágyódása közmühely után, s hogy a villamos társulat is csak azért van olyan nagy adakozó kedvben, mert voltaképen nem ad, hanem kap. Még pedig szemérmetlen uzsorakamatot kap semmiért.

Es ezt tudja a városban minden ember. Csak éppen az *Ad hoc* urak nem tudják.

Valami csodálatos fogalom-zavar vehetett erőt a kiválogatott tizeken, és azt hiszik, hogy nekik nem a város, hanem a villamos társulat szempontjából kell tárgyalniok az ügyet. A tegnapi gyülekezésük és tülekdésük legalább olyan volt, mintha ott a villamos társaság részvényeinek ázsiójáról lett volna szó, nem pedig a város érdekeiről.

TÁRCA.

Utolsó szerelmemnek.

Irta: Zola Emil.

Akadozva tegnap azt mondottad gyermek,
Duzzogó mosolylyal, rám boruiva szépen:
„Mondd, hütlen, mig dalod zendül a tömegnek
Ifju szerelmedről nem dalolsz csak épen?

Iró vagy s szavadra tavasz pezsdül szerte
Es a bokrétából csak nekem nem adnál,
Mit botor utadon, gondtalan gyüjtsz egybe?
Hadd hát, hogy tarlózzam, mit elhullajtottál.“

Ez bánt és szeretném, ha szemem ihletne,
Ertted verő szivem dobogását zengnéd,
Hogy mosolyom mézét dalod hordaná szerte
S csókos szerelmünknek olvasnám a versét.

Rimeld szerelmünket a mély, árnyas csendben,
Foglyul ejtlek mig nincs készen e feladvány.
Számold ujjaidon csendülő ütemben,
Csókos szótagokban kedvesednek ajkán.

Lásd én szót fogadok, asztalomra dőlök
Halványan, töprengve tollal a kezembe'
En kedves gyermekem, lásd, hogy elvergődök
Mig nagy ügygyel-bajjal, rim jut az eszembe.

Reszketek, több szavam nincs, mint hogy szeretlek
S e fehér lap oly holt s rimes szóra nógat,
Inkább mint igy irni szerelmünkről verset:
Csókkal irnám tele ajkadat, kacsódat.

Hagyjuk! — Megtagadom, szeretlek s nem irom.
En tudom mit ér az illat ily vers kelyhén
Es hogy megihlessen a muzsát se hivom
Mindenki számára van nála ily tömjén.

S Lillának, Ninonnak el sem is nevezlek
Szerelmünket mert én oh szentebbnek érzem.
Petrarka Laurája csak álom és Ninettet
Gyermek-ideálok szeszélyének nézem.

S nem utánzom én kik acrostichont zengnek,
Nevedet ott őrzöm én a szivem mélyén
Szerelmet rimekben dehogy is esengek,
Szivem nem bukdácsol szavak szövevényén.

Mert vannak banális, köznapi szerelmek
S hazug költők arany köntösbe takarják,
S vannak, kik tizenhat évvel ugy szeretnek,
Hogy ifju szivüknek ürességét dallják.

S vannak mély szerelmek, szent, gyöngéd érzelmek,
Melyeknek a hangjok, csak sóhaj, suttogás,
Melyekben a csókok ittas kéjt lehelnek,
Mi átéljük őket, hadd dalolja hát más.

Bennünk a költészet: gyönyörterhes éltünk,
E perc, s minden esténk édes együttlétben,
Májusi éjjeink, tréfád, — nevetésünk,
A mi nagy szerelmünk a való teljében.

S e csodás költeményt mi folytatjuk mindig,
Ha Isten akarja tart végnélkül folyton. —
„Szeretlek“ ezt irom hozzá reggelenként
„S holnap és örökre“ — ezt még hozzá toldom.

Ime kész a versem, most jutalmát kérem,
Hogy dalom ugy dalljam, mint a hogy szeretném
Téged ölelgetve az alkony csendjében
Zendüljön meg dalom csókjaim ütemjén.

Hallod-e mint csendül arcodon, ajkadon
Ez aranyhullámos nászdal-symphonia? . . .
Egymás közt csevegik gyönyörben elhalón,
Hogy csókom lesz mindig, ám dalom több soha!

Őszi gondolatok.

Irta: Tor Hedberg.

Ősz felé, mikor már rövidebbek lesznek a napok, a természet mintha égve-égne a vágytól, hogy mégegyszer egész szépségében, egész fényességében mutassa meg magát. A neveket valami lázféle pezsdíti meg, a falevelek szinte isszák a fényt, megpirosodnak, megszinesednek

Mai számunk 12 oldal.

Mintha lesrófolták volna szemeik elől a világosság ivlámpáit, s nem vennék észre, hogy a villamos társulat mindenáron *értéket* akar csinálni *értéktelen* akciáiból, s a három év mulva lejáró kiskirályságot a meghosszabbitott koncesszióval, egy közmühelytelep és egy kétszázezer koronás államsegély sallangjaival szeretné teleaggatni. Talán akkor vevő is akadna rá?

De hát mi köze Arad városának a villamos társulat részvényeihez? Egy garas nem sok, annyi áldozatot sem szabad hoznunk ilyen célra.

S az *Ad hoc*-kommisszió mindezt nem látja. Az önérzetes alkalmi bizottság vak.

Vajjon Aradváros tanácsa elvállalja-e nyugodt lélekkel a felelősséget azért a bizottságért, melyet a nagy jelentőségü kérdés megvitatására egybeállitott? Mert a városban azt beszélik a rossz nyelvek, hogy a tanács nem akarta betartani a tizparancsolatot, tehát csinált magának egy *tizenegyediket*. A jogügyi, pénzügyi és a közlekedési bizottságok mellé egy *Ad hoc*-kommissziót.

Van a város törvényhatóságának egy szuvrén joga: a bizottságoknak *választás utján* való egybeállitása. Aki ezt a jogot kiakarja csavarni a képviselőtestület kezéből, az merényletet követ el a város önkormányzata ellen.

Nem ajánljuk a tanácsnak, hogy megcsorbitani próbálja törvényadta jogainkat. Mert, és ezt jól jegyezzék meg, a kiket illet, *a tanács nem első ura, hanem első szolgája a város közönségének.*

* * *

A zirci petició. A Kuria néhány nap előtt tárgyalta a zirci választás ellen beadott támadó kérvényt és ma délben hirdette ki hozott itéletét. E szerint a biróság *elrendelte a vizsgálatot.* A kerület *Udvary* Ferenc néppártit választotta képviselőjévé s az ellenjelöltje *Hunkár* Dénes szabadelvüpárti volt.

Éhség-sztrájk egy börtönben.

(Az orosz börtönök kegyetlenségei.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

Az odesszai börtönben ismét kegyetlenül megkinozták a politikai foglyokat. Odessza város főnöke, *Szuwalow* már ebben az esztendőben őszkor kitünt véres hőstetteivel. Szaporodtak azok az esetek, amelyeknél politikai vádlottakkal kegyetlenül bántak és házkutatásoknál ártatlan embereket is megkinoztak. Amde az, amiket Szuwalow most megcselekedett, előbbi gaztetteit mindenben fölülmulja.

A borzalmas eset azzal vette kezdetét, hogy az odesszai politikai foglyok *éhségsztrájkot* kezdeményeztek. Ezzel az éhezéssel a felsőbb hatóságot kényszeriteni akarták arra, hogy egy *Kotsarján* nevü fogolytársukat, aki sulyosan megbetegedett, ugy, hogy mütétet kellett volna rajta végezni, a kórházba szállitsa. Egy erre vonatkozó kérvényét a betegnek az odesszai rendőrhatóság visszautasitotta. Nem maradt tehát más hátra, minthogy ilyen együttes tiltakozást rendezzenek a többi foglyok. A börtönorvos kijelentette, hogy a piszkos fogolycellában az esetleges mütét halálos eredménnyel járna. E kijelentés alapján 150 férfi- és 20 női fogoly a rendőrfőnökhöz közös kérvényt nyujtottak be, a melyben a betegnek a kórházba való szállitását követelték. A rendőrfőnök azt válaszolta, hogy a kérvényt csak akkor veszi figyelembe, ha a foglyok nem követelni, hanem könyörögni fognak.

Erre a válaszra a foglyok kimondták, hogy nem esznek, nem isznak, inkább meghalnak beteg fogolytársukkal, semhogy a cári hóhérokkal szemben megalázkodjanak. Ez volt az a pillanat, amelyben gróf Szuwalow és társai, *Starkow* titkos tanácsos és *Pollan* rendőrfőnök kitehettek magukért. Elhatározták, hogy a foglyokat mindenáron megtörik.

Az éhezés *tizenkettedik napján*, augusztus 21-én éjjel, a börtönudvarba hat kocsi hajtott be. Ezekben a kocsikban az éhségsztrájk vélt előidézőit a különböző városi börtönökbe elszállitották. A most következőkre már napok óta folytak az előkészületek. A börtönök folyosói katonákkal voltak megtömve. A börtöncellákból minden megmozdithatót kivittek. Csak az ágyakat hagyták ben, mert azok a padlóhoz voltak erősitve; még az ablakfákat is kiszedték, hogy a szerencsétlen áldozatok ne védhessék magukat.

„Több éjszakán át — irja az elszállitott foglyok egyike — reszkettünk a hidegtől. A sztrájk második napja nyugalommal folyt le, irja tovább. A börtön-kórházban a betegek egy részét kiszállásolták és hire járt, hogy este a már megbetegedett foglyokat odaszállitják. Elhatározták, hogy ez ellen védekezni fognak. Egész este a foglyok nagy izgalomban voltak. Nem tudom biztosan, hogy a rendőr katonák mikor érkeztek meg. A fegyházőrök számát megszaporitották. A rendőr katonákkal egyidőben megjelent a börtönben *Starkow* titkos tanácsos, a rendőrfőnök és segédje, ugyszintén *Johanno* orvos. Most kitünt, hogy a vélt izgatókat erőszakkal akarták elcipelni. Ilyeneknek mondta a fegyház-felügyelő Jaffe, Taratuta, Jankelevits, Winiczky, Jeitlin és Ginsburg nevü társainkat. Ezeket akarták első sorban a fegyház irodájába cipelni. Ginsburg, aki a terven hamar átlátott, elkeseredetten védekezett. *Tizenkét rendőr-katona rohant rá*, de ő minduntalan lerázta őket magáról. De végre sikerült őt földhöz vágni és eszméletlenné tenni. Erre az összes cellákban elkezdtek a foglyok dörömbölni és orditozni. Az egyik fogoly betörte cellája ajtajának nyilását és azon át kiáltott a folyosóra. A fegyház-felügyelő megfenyegette, hogy bilincsekbe veri. De a fogoly nem hallgatott rá, hanem torkaszakadtából kiáltotta:

— *Gyilkosok! Ti embereket öltök!*

Hirtelen kinyitották a rendőrkatonák a celláját. Rávetették magukat. Agyba-főbe vertek, ugy, hogy *élettelenül elterült a földön.* De ismét feléledt. Ismét kiáltani kezdett. Erre *kendőt gyömöszöltek a szájába és közben ütötték-verték, hogy valóságos vértócsa támadt körülötte.* De ez nem volt elég. Megkapták a lábát és igy vonszolták végig a kőfolyosón a lépcsőkig.

Egy másik fogolynak a fejét, mert ez az ember is kiabált izgalmában, a kulcscsal verte be egy csendőr. Ezután egy *Sternberg* nevü tanuló került sorra. Borzalmas hóhérmunkát végeztek ezen is. A lepedőt a fejére boritották és azután kegyetlenül összeverték. Amikor a közönséges büntettesek a politikai foglyok szörnyü

---

s a csöndes zöld valami mozgó, határozatlan tömeggé változik át, melyben meleg, rezgő árnyalatok váltják föl egymást. Az erdő szebb, gazdagabb, mint máskor, de egyuttal szomorubb is, mert a szinpompa alatt a mulandóságnak és halálnak sejtelme rejtőzködik. Ez a sejtelem egész csöndben és titokban mind jobban erősödik; a láz nemcsak perzseli, de emészti is a leveleket s az ősz kérlelhetlenül halad tovább az utján.

Végre eljön a nap, mikor sápadt kék szint öltt az égbolt és egyetlen felhő sincsen rajta; a levegő hidegebb és átlátszóbb lesz s utána egy fagyos éjjel következik. Ezen az éjszakán utolsó csatáját vivja a természet és harcra kél halálos ellenségével: a hidegséggel. Reggelre kelve a nap vörösen jön föl a szembatárra s fákon-füveken zuzmara csillámlik . . . Akkor aztán vége a küzdelemnek, vége a láznak; már most egymás után hullnak le a falevelek.

Ez az első fagy már lecsapódott a mezőségre, de a következő napon ismét megenyhült a lég, a könnyedén megkeményedett földet ismét föllágyitotta a nap. Az alkonyat lassan bor ula fenyőerdőségre és szinte tavaszi szellő lengett végig a tájékon . . .

Karine ölébe ejtette a kézi munkáját és kinézett az ablakon, aztán hirtelen ugy érezte, hogy az őszi szomoruság erőt vesz a lelkén, mintha csak most, ebben a pillanatban jött volna rá, hogy a kérlelhetetlen ősz megérkezett. Valami megmagyarázhatatlan érzés kezdett elhatalmasodni rajta: a megszokott vidék egyszerre idegennek tünt föl szemében . . .

Darab idő mulva fölébredt az álmodozásából és sápadt mosoly ült ki ajkaira. A következő pillanatban szinte megharagudott önmagára, amiért mosolygott . . . és akkor . . . akkor föltámadt benne az a furcsa érzés, hogy önmaga előtt is rejtély a saját lelke: nem ismert magára többé, mintha a tulajdon lelke ismeretlen világ volna, — akárcsak az ablakból látszó vidék — s ez a világ homályosságokkal volna telve és ő nem mer elmerülni benne, mert vonzza ő' ugyan, de meg is riasztja . . .

Sóhajtozva nyult a kézimunka után s ismét varrni kezdett. Gyermekei a szomszéd szobában játszadoztak; férje kijött a dolgozó szobájából s fel-alá járkálva meg-megsimogatta a nő haját; rendesen igy szokta tenni, mikor gondolataiba volt elmélyedve. Azt mondta, hogy az a lágy haj megnyugtatja a lelkét! Karine fölvette szemét s barátsággal tekintett férjére... mint máskor is mindig. Aztán mikor elment a férj, Karine könyezni kezdett, maga sem tudva, miért; görcsös zokogását alig tudta elfojtani.

A gyermekek mindjobban zajongtak. Valami véleménykülönbség támadt köztük, mely csaknem verekedésben folytatódott. Végre a legidősebb hirtelen fölpattantá az ajtót s fejét bedugva kérdé:

— Hány éves vagy mama?

Karine összerezzent, mintha megütötték volna. Aztán kurtán, kemény hangon felelt:

— Harminc.

Az ajtó becsukódott és egy gyermekhang diadallal csapódott ki a többi közül.

Karine fölugrott a székről. Lelkét oly izgatottság fogta el egyszerre, hogy nem birt nyugton lenni többé. Ugy érezte, mintha valami megakarná szakasztani a keblét. Két kezét a szivére szoritotta, hogy az éles fájdalmat megenyhitse.

Aztán megállt a tükör előtt s haját kisimitva a homlokából, soká nézte magát. Nem azt vizsgálta ő, hogy a szeme táját fölszántották-e már a ráncok, hogy homloka nem oly fehér s nem oly tiszta többé, mint azelőtt, nem is azt kutatta, hogy halántékán megjelent-e már az első szürke hajszál. Hanem tágra nyilt szemei szorongó kérdéseket intéztek a tükörben látott képhez, mintha a lelke mélyében akarna olvasni. Aztán arcát, nyakát, derekát végigsimogatva, két becézgető kezét bátortalanul ejtette le.

Hogy mit érez tulajdonképen, azt maga sem tudta, csak azt érezte, hogy valami hatalmas szépség lassan-lassan, évről-évre, napról-napra mindjobban kiszáradt benne, de most föltámadva, sokkal erősebben kopogtat a lelke ajtaján; sokkal erősebben kér, könyörög, sir, parancsol. Azt is tudta ezenkivül, hogy kimondhatatlan szomjuósággal eped valami meghatározhatatlan, valami emberfölötti cél felé . . . De hogy mi ez a cél? azt nem tudta volna megmondani. Olyan volt az, mint a kinyilatkoztatás, mint egy hang a távol messzeség-

bántalmazását meghallották, celláikban ők is lázongani kezdtek. Két nagyobb cellában összetörtek mindent és a butordarabokat, valamint a cserepeket a folyosókon a rendőrkatonákra hajigálták. Szörnyen megbünhődtek ezért. Huszat közülök félholtra vertek és valamennyit ismét törvény elé állitották. A szörnyü verés közben számos fogoly elájult.

Ezeket irta az egyik fogoly. Egy másik politikai fogoly ezeket irta az orosz forradalmi bizottságnak: „A rendőrkatonák ütöttek-vertek mindenkit, aki eléjük került. A fájdalmukban orditozóknak kendőket gyömöszöltek a szájukba. Még az udvarban is hallották a nők és férfiak rémült kiáltásait. A bántalmazottak közül többen öngyilkosokká akartak lenni. Igy egy *Podguk* nevü jogász, aki petroleummal mérgezte meg magát. A mikor megakarták menteni az életnek, védekezett. Csak erővel tudták a börtönőrök a fegyház-kórházba cipelni. Egy másik fogoly felakasztotta magát, de még idejekorán levágták a kötélről" Egy harmadik fogoly ezt irja: „Megkinozva, összetörve, a hideg cellaköveken henteregve, bizony igen kevesen fogják közülünk viszontlátni az életet és a szabadságot."

Ime, igy bánnak a cár birodalmában azokkal, a kik a szabadságért küzdenek.

TÁVIRATOK.

Trónörököst Kinának.

Peking, október 1. *Csung* herceg, a császár testvére feleségül vette *Junglu* udvari titkárnak, Kina legfőbb és legbefolyásosabb hivatalnokának leányát. Hir szerint ezt a házasságot azért kötötték, hogy Kinának trónörököst biztositsanak. Udvari körökben azonban tagadják ezt.

Dinamit-merénylet.

Brüsszel okt. 1. Carton Viart klerikális képviselőnek St.-Gilles külvárosban lévő háza ellen ma dinamit-merényletet követtek el. A merénylet okozta anyagi kár nagy. Egy embert letartóztattak. A letartóztatott azt mondja, hogy *Van der Meulen*-nek hivják, 27 éves és Mechelbe való. Tagadja, hogy része volna a merényletben.

A kolera.

Manila, október 1. A kolera a Fülöp-szigeteken, különösen Iloiloban borzasztóan pusztit. *Naponta mintegy ezer megbetegedés fordul elő.* Egyes városok lakosai a hegyek közé menekülnek és a holtakat temetetlenül, a haldoklókat segitség nélkül hagyják.

A kiegyezés krizise.

(Tárgyalások a királylyal.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 1.

A hosszu idő óta vajudó kiegyezés most van a válságos ponton. Nehány nap alatt eldől, hogy lesz-e megegyezés a két kormány között, vagy hogy a megegyezés helyett nem kerül válságba valamelyik kormány. Ezekben a napokban, akár csatadöntés előtt, izgatottan várják a politikai körök az ujabb hiradásokat a tárgyalások részleteiről.

A ma érkezett táviratok ezek:

Budapest, október 1.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: *Széll* Kálmán miniszterelnököt a király ma délelőttre kihallgatásra rendelte.

Bécs, október 1.

A király délelőtt 9 órakor *Körber* osztrák miniszterelnököt, 11 órakor pedig *Széll* Kálmán magyar miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Budapest, október 1.

A félhivatalos *Budapesti Tudósitó*-nak *Bécsből* a következőket telegrafálják:

A mai délután valószinüleg meghozza a helyzet további tisztázódását és a magyar miniszterek alkalmasint még a hét vége előtt visszatérnek Budapestre.

Bécs, október 1.

A kiegyezési tárgyalások ma a *döntő stádiumba jutottak.* A tárgyalások nemcsak a mai napot vették igénybe, de kiterjednek a holnapra is. A tárgyalások sulypontja tegnap előtt óta a *király dolgozó szobájában van.* Mindezideig azonban *nem sikerült a vélemény-eltéréseket kiegyenliteni.*

Széll Kálmán miniszterelnök ma *egy teljes órán át* időzött a királynál. Innét egyenesen a magyar miniszterium bécsi palotájába hajtatott s ott időző magyar minisztertársaival azonnal visszavonult tanácskozásra.

A király a kiegyezési tárgyalások miatt végkép lemondott a többször elhalasztott udvari vadászatokról.

Bécsi, jól értesült forrásból eredő táviratok a *helyzetet válságosnak jelentik.*

Bécs, október 1.

A kiegyezés állása változatlan. A miniszterelnökök, a kiket a király kihallgatáson fogadott, ma *nem konferáltak egymással.* A tárgyalásokat előreláthatóan holnap nem fejezik be. *Goluchovszky és Széchenyi* miniszterek ma meglátogatták *Széll* Kálmánt.

A P. *Lloyd* tudósitója jelenti: A kiegyezési tárgyalásoknak mára várt befejezése nem történt meg. Remélik azonban hogy e hét végeig elkészülnek, miután a *főszempontokra nézve létrejött a megegyezés.* Mindazonáltal a *részletkérdésekben ugyszólván áthidalhatatlan nézeteltérések vannak.* Különösen a két pénzügyminiszter nem *akar a maga álláspontjából egy jottát se engedni.*

A magyar miniszterek ugy tervezték, hogy már holnap Budapestre utaznak, s már jelezték is, hogy holnap fogadnak, azonban a tárgyalások befejezetlen volta miatt ugy az ut, mint a fogadás *elmarad.*

Aradi koszorú

Asztalos Sándor szobrán.

(Ünnepély Mármaros-Szigeten.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

Megirtuk, hogy az *aradi kereskedelmi és iparkamara* azon kirándulás után, a melyet a debreceni kongresszuson részt vett kamarai kiküldöttek tettek Mármaros-szigeten, koszorut küldöttek *Asztalos* Sándornak, az aradi utcai harc hősének Mármaros-Sziget főterén levő szobrára. A diszes, nemzeti szinü szalagos koszoru közepén kis bokréta volt az aradi vesztőhelyről szedett mezei virágokból kötve, s közöttük páfrány-levélben egy göröngy a vesztőhely földjéből. A középső csokorhoz kis fekete szalag volt kötve, ezzel a felirattal:

Az aradi vértanuk vesztőhelyéről 1902.

A koszorut, a mint lapunknak irják, *Szerémy* György, Mármaros Sziget város polgármestere szeptember 26-án déli tizenkét órakor, kisebb ünnepség keretében helyezte el az Asztalos-szoborra. A szobor köré a mármaros-szigeti jogakadémia ifjusága s nagyobb közönség csoportosult.

A polgármester rövid beszéd keretében helyezte el az aradi koszorut.

— Leteszem a koszorut — ugymond — mint Arad város polgárai kegyeletének kifejezőjét. Arad városa megmentését köszönheti Asztalos Sándornak, Mármaros-Sziget város szülöttének; az ő vezetésével megvivott csodás utcai harc mentette meg Aradot ellenségeitől, az elpusztulástól.

Az aradi koszoru a szigetiek között lelkes hatást keltett. A *Mármarosi Lapok*, a mely erről az aktusról megemlékezik, a következő sorokat füzi hozzá:

Az aradi koszoru üde levelei pár nap alatt el fognak hervadni, de ezek a hervadt levelek, a melyek szomszédságában van beillesztve az aradi vértanuk vesztőhelyéről való kis földgöröngy, megérdemlik a legnagyobb kegyeletet. E koszorut tegye el a m.-szigeti jogakadémia kegyeletet ápoló if-

---

ben, amely békét és vigaszt hoz számára, mondván: — Szeretlek.

Rövid, keserü nevetéssel forditott hátat a tükörnek. Abban a pillanatban meghallotta, hogy férje az ajto felé közeledik. De mielőtt benyithatott volna, Karine kirohant az előszobába s köpenyét, kalapját lekapkodva a fogasról, lefutott a lépcsőn. Azután apró, gyors léptekkel az erdő felé indult.

Elgondolta, hogy tiz év előtt hányszor mondta a férjének, hogy szereti; és most szökik előle. Hát igazán szerette ezt az embert? Amily hirtelen villant a lelkébe a kétség, éppoly hirtelen kiüzte belőle. Tiz év óta élnek már egymással, mint férj és feleség; négy gyermekük van és most mégis szökik előle, mintha az életét mentené meg vele. Karine nem is keresett magyarázatot; csak a való állapotot nézte, a tiszta, nyers, kétségbevonhatatlan valóságot.

Azután elképzelte, hogy ugyan mi történnék, ha most örökre elhagyná a családi tüzhelyt és világgá menne, keresni . . . A boldogságot? gondolta, először nevetve, aztán igen komolyan is. A maga részét a boldogságból? Azzal tisztában volt, hogy az csak hiu ábránd, de azért gyermekes örömmel iparkodott magát beleélni, mert érezte, hogyha elmulik az álma, akkor valami fájdalmas, komoly dolog várakozik rája; mintha végső bucsut kellene neki majd venni mindentől, ami a legkevesebb előtte.

Aztán az erdőbe ért. A száraz falevelek zizegtek a lába alatt s folyton hullottak, folyton hullottak körülötte. Karine lázban égett, szive hevesen dobogott: az a nyomasztó érzés volt ez, mely a fontos, döntő lépéseket szokta megelőzni . . . Pedig igen jól tudta, hogy semmiféle döntő lépést nem fog tenni minden a régiben marad.

Egyszerre ugy rémlett előtte, mintha valami fagyos nyugalom venne erőt rajta; megállt, leült egy kőre s egy fatörzsnek támaszkodott. El volt már fáradva; tagjaira ólomsulyok nehezedtek, feje mellére hanyatlott, szemeit behunyta. S a titokzatos hang ismét a fülébe sugta: Szeretlek!

Aztán a megbánás vihara kezdett kitörni a bensejében; lángra gyult képzelete lázas, perzselő sóvárgássá erősödött a boldogság, a szerelem, az ifjuság örömei iránt; élet, tökéletes és teljes élet után epekedett, mely sohasem valósult meg, pedig mégis léteznie kell valahol, mert minden ember vágyódik utána . . . S ugyanakkor a másik, a való, a komoly, a kikerülhetetlen élet is föltünt előtte, mely egészen magába zárja. Es Karine sirt, zokogott olyan keservesen, amint még sohasem tette; mintha minden, ami becsesel bir az életben, könnyeivel együtt akarna elfolyni.

A falevelek egymásután váltak le a galyról s egymásután hullottak alá. Karine ruhájára is szállongott egynéhány, aki ott ült a földön s utolsó csatáját vivta és bucsut mondott — legutolsó bucsut! — az ifjuságának.

Már aludtak a gyermekek, mikor Karine haza került. Férje az ujságot olvasgatta. A nő ismét elővette munkáját s az asztal mellé ült a megszokott helyre . . .

jusága s majd október 6-án, az aradi vértanuk napján és március 15-én, a szabadság nagy ünnepén, hozzák elő, s hazafias szózataik nyerjenek erőt e koszorutól, a mely méltó emlék, hogy megőrizzék . . . Az aradiak kegyeletét fél század sem enyésztette el.

Ezzel kapcsolatban emlitjük meg, hogy Mármaros Szigeten szinmü is született *Asztalos* Sándor, az aradi hősről. *Szépfaludy* Ő. Ferenc, a neves iró és ottani lapszerkesztő irta *„Asztalos Sándor, vagy az aradi honvédek“* cimen, a melyet Mármaros-Szigeten lelkesedéssel teli siker mellett játszottak. A darab nehány év előtt Aradon is szinre került.

Apagyilkosság Buttyinban.

(Emberölés az örökség miatt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

Egy Buttyinban kelt távirat alapján az *Aradi Közlöny* megirta a minap, hogy a *vaszolyai* tanyán, mely Borossebes-Buttyin szomszédságában van, félholtan meglőve találták *Dobre* Juon parasztgazdát. A csendőrök a buttyini járásbiróság vizsgálóbiróságának intézkedésére meginditották a vizsgálatot s ez a mai napig teljes eredménynyel járván, *borzasztó bünt deritett fel*: az öreg Dobre Juont a *saját fia ölte meg*, és pedig saját vallomása szerint azért, mert félt attól, hogy az apa vagyonát második feleségére és nem ő rá (a fiura) fogja hagyni.

Buttyini tudósitónk a következőket telefonálja a borzalmas bünténytől:

A vaszolyai szálláson meglőve talált Dobre Juon *három napi szenvedés után ma meghalt*. A holttestet *Budai* Zoltán buttyini kir. aljárásbiró jelenlétében dr. *Fekete* József buttyini és dr. *Löw* Mihály borossebesi járási orvosok felboncolták s konstatálták, hogy Dobre Juon halálát a lövés okozta.

A gyilkosság elkövetésével első pillanattól fogva a meggyilkolt fiát: *Dobre* Floárét gyanusitották s az a tizenkét nádasi csendőr, a mely a nyomozatot vezette, főkép ebbe az irányba folytatta a vizsgálatot. Dobre Floárét, aki *34 éves, nős, családos s négy gyermeke van*, kihallgatták s ez a csendőrök előtt *bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el* azért, nehogy atyja vagyonát az ő mosta anyjára, Dobre Juon második feleségére, hagyományozza.

Bevallotta a gyilkos, aki meglett, derék ember, hogy már *május óta foglalkozik a gyilkosság gondalatával*, tette tehát *előre megfontolt szándékból* származik.

Az apagyilkosságot ugy követte el a gyilkos, hogy felkereste előbb sógorát s attól elkérte a puskáját avval, hogy ki akar menni a *kukoricába kutyát lőni*. A sógora odaadta a fegyvert. Dobre kiment vele a tanyára s ott agyonlőtte a sogóra puskájával az édes atyját.

Legérdekesebb a dologban az, hogy az agyonlőtt Dobre Juon az alatt a három nap alatt, amig haldoklása tartott, *végrendelkezett*; s ő nem tudván azt, hogy gyilkosa a saját fia volt, vagyonát *nem a feleségére, hanem a fiára hagyta*, aki éppen azért lőtte agyon az apját, nehogy a vagyont a mostoha anyja örökölje.

A gyilkos Dobre Floarét letartóztatták, miután önként teljes részletességgel bevallotta borzasztó bünét. Ha vallomását meg nem másitja, vagy a tárgyalásig valami beszámitható alapos mentő-okot nem tud felhozni, ami az eseményekből eddig kizártnak látszik, ugy a gyilkos büntetése az *előre megfontolt szándékot* és az *apagyilkosságot* tekintve, *kötél általi halál*. A bünügyet az *aradi* törvényszék esküdtbirósága fogja tárgyalni.

Zola Emil halála.

(Előkészületek a temetésre.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 1.

Az egész müvelt világ részvéte fordul a párisi halottas ház felé, a hol *Zola* Emil holtteste fekszik. A nagy irodalmi veszteség hatása már ma, az első napon, megnyilvánul minden kulturnemzet részvétében.

Az egész müvelt világ rokonszenves részvéttel tekint arra a nőre is, aki testben megtörve, lélekben megrendülve betegágyon fekszik s annyi tehetsége nincs, hogy ura holttestét megtekinthesse.

A mai nap eseményei a temetés módozatainak megállapitása körül csoportosulnak s ezekről az alábbi távirati tudósitásokat vettük:

A mai hirek.

Páris, október 1.

Zoláné állapota tegnap még nagyon komoly volt. Aligha fogják neki megengedni, hogy a temetés napja előtt megnézze férje tetemét. Végrendeletet eddig nem találtak, de azért azt hiszik, hogy van végrendelet. A *Petit Journal* szerint Zola még lélekzett, amikor a cselédség hálószobájába jött, de *egy teljes óra telt bele, mig orvost találtak*. Mire az orvos odajött, Zola már halott volt.

A temetés.

Az *Echo de Páris* szerint a kamara többségének több tagja *nemzeti temetést* fog inditványozni Zola számára. A mai minisztertanács valószinüleg foglalkozni fog evvel a kérdéssel. Az *Aurore* azt kivánja, hogy Zolát a *Pantheomban* temessék el. A lapok megerősitik azt a hirt, hogy *Dreyfus* családjával el akar jönni Zola temetésére.

Zolát *egyházi szertartás nélkül* fogják eltemetni. A temetés *pénteken* lesz.

Páris, október 1.

A nacionalisták között nagy elkeseredést szült az a hir, hogy Zolát katonai pompával fogják temetni. A *Gaulois* hihetetlennek mondja, hogy katonák fogják vinni Zola tetemét, aki élete alkonyán a hadsereg ellensége volt. A *Libre Parole* és *Tribune Francaise* azt állitja, hogy az emberi jogok védelmére alakult liga a temetésen *nagy Dreyfus-tüntetést fog rendezni*. Páris lakossága ilyen kihivásra megtalálja majd a kellő feleletet. A szociálista lapok azt irják, hogy sok munkásegyesület elhatározta, hogy Zola temetésén tömegesen jelenik meg s azért a *temetés csak vasárnap lesz*.

Jókai Mór távirata.

Budapest, október 1.

Dr. *Jókai* Mór a következő részvéttáviratot küldte *Zola* özvegyéhez:

Paris. A madame Emile Zola. Madame, Recevez mes plus profondes condoléancées et laisseez moi partager votre douleur sur le désaitre de votre genial mari. Ce'st une perte incommensurable pour tout la litterature, un deuil pour tout le monde civilisé. Dieu Vous donne sa supreme consolation et une guérison parfait de trout les maux. Budapest, 30. Septembre, 1902. Votre tres devoué.

Dr. Mairice Jókai.

(Asszonyom, fogadja ön legmélyebb részvétem nyilatkozatát s engedje meg, hogy osztozzam az ön fájdalmában a szerencsétlenség fölött, mely lángeszü férjét érte. Megmérhetetlen veszteség ez az egész irodalomra, s gyász az összes müvelt világra nézve. Isten adjon önnek legmagasabb vigasztalást s teljes felgyógyulást minden bajaiból. Hódolója dr. *Jókai Mór*.)

Aradiak a szalontai csonka toronynál.

(Arany János szülővárosában.)

Arad, október 1.

(Megemlékeztünk arról a kirándulásról, a melyet az *aradi* főgimnázium és főreáliskola növendékei vasárnap *Arany* János szülőhelyére *Nagy-Szalontára* rendeztek. A fölöttébb érdekes kirándulás történetét most részletesen megirta *Nagy* Sándor tanár s az ő leirásából a következőket adjuk:)

Az aradi tanárok és tanulók fogadására nemzeti szinü zászló alatt megjelentek a nagyszalontai algimnázium összes növendékei élükön a teljes tanári karral. *Tatár* Balázs gimnáziumi igazgató vezetése alatt *Király* József tanár, az Arany-muzeum berendezője és őre, aki a sorrendet megállapitotta és a fogadtatást szervezte, továbbá *Löb* Antal, *Móczár* József dr. és *Rehák* Pál gimnáziumi tanárok kalauzolták az aradiakat.

A kölcsönös bemutatkozások után hosszu kettős sorokban megindult a menet elől a nagyszalontai diákokkal, utánuk az aradi főgimnázium növendékei élükön az *Arany mellszobrára* szánt s nemzeti szinü szalaggal diszitett babér koszoruval; bezárták a menetet az aradi állami tanitóképző intézet növendékei, élükön öt diszmagyarba öltözött tanulóval, akik a Kossuth-szobrára szánt diszes babér koszorut vitték.

Megérkezés és reggeli után ugyanolyan sorrendben megindultak a csonka toronyba. Ez a hirneves torony ezelőtt három évvel még csonkán romjaiban hevert s mint szavahihető emberek mondották a Ráday-korszak előtt rablóbanda tanyázott benne. A toronyból hosszu alagut vezetett ki a piac alatt, mely a Kölesérig tartott, s melyen át a zsiványok ki és bejártak. *Bodányi* és *Nesmerák* rendőrhadnagy és pénzügyi biztos ezelőtt 10 évvel behatoltak az alagutba; a zsiványok észrevették az utánuk kutatókat, felvonták a Kölesér zsilipjeit s rájuk eresztették a vizet, minek következtében majd belé fultak s csak őrizetül kint maradt társaik mentették meg őket. Ennek az eseménynek hire akkor bejárta a hirlapokat is.

A tornyot 1899-ben renoválták; teljesen át lett épitve s négy emeletes szobából áll s csonka tetejét is hegyes födéllel látták el. Az ujra épitést a nagy költő fia *Arany* László 8000 korona hagyatékából eszközölték s az ő tervei szerint alakitották át. A bejáró szép müvü kapu felett lévő márványtáblán következő aranybetükkel felirat áll.

„Ez ugynevezett csonkatorony, melyet *Arany* János és Petőfi Sándor megénekeltek, *Arany* László Nagy-Szalonta szülötte és országgyülési képviselő tervezete szerint, és vagyonából ujittatott meg. Ide helyeztettek egyszersmind őrzés végett Arany János emlékei, melyeket a kegyeletes fiu Nagy-Szalonta városának ajándékozott. 1899. augusztus 20.“

A kirándulók a földszinti teremben elhelyezkedve, a tanitóképző intézet ifjusága *Wéber* János IV. éves növendék vezénylete mellett elénekelte a Hymnuszt, mely után *Nagy* Sándor, mint a kirándulás szervezője röviden üdvözölte a nagyszalontai tanári kart s ismertette a kirándulás célját, melyre *Tatár* Balázs igazgató lelkes szavakban válaszolt.

Ezután *Neidenbach* Emil aradi főgymnáziumi VIII-ik osztálybeli tanuló a földszinten elhelyezett s *Izsó* Miklós által készitett Arany mellszoborra elhelyezte a hozott koszorut s szép beszédet mondott, ezekkel a szavakkal kezdvén:

„Toldi halhatatlan költője szivből köszöntlek! Eljöttünk a szomszéd vármegye vérrel áztatott földjéről Bihari legklasszikusabb helyére, hogy leboruljunk a „Balladák" halhatatlan költője előtt."

Utána *Kovács* Ferenc tanitóképző intézeti IV-ed éves növendék tartott beszédet. A nagy tetszéssel fogadott beszédek után a tanulók huszas csoportokra oszolva, *Király* József tanár, az Arany-muzeum őrének szakszerü magyarázata mellett emeletenkint megtekintették az emléktárgyakat. Érdekes a második emelet, az ugynevezett Arany-szoba, melyet Arany János menyének: *Széll* Piroskának utasitása szerint rendeztek be, s mely ma is éppen olyan helyzetben van, mint azt a nagy költő utolsó óráiban lakta. Jellemzi e szoba a költő puritán egyszerüségét és jellemét. Két ruhaszekrényben egyszerü ruhá vannak elhelyezve. Az egyik fehérruhásszekrény ajtaján Arany János saját kezeirásával ellátott jegyzék a fehérruhák darabszámát tünteti fel.

A csonka-toronyból az ifjuság a nagy piactéren levő s 1901-ben létesült *Kossuth*-szoborhoz vonult. A tanitóképző intézet énekkara a Himnuszt elénekelte, mely után *Deák* Dezső IV-ed éves növendék nagy hatást keltett beszéd kiséretében helyezte el a tanitóképző intézet szép babérkoszoruját. Ezután *Fuchs* Albert aradi főgymnáziumi VIII-ik osztálybeli tanuló tartott hazafias szellemü beszédet. A két sikerült beszédre a nagyszalontai polgárság nevében *Veres* Károly épitőmester lelkes szavakban válaszolt, megköszönve az aradi ifjuságnak, hogy a vértanuk városából a legnagyobb magyar költő és a legnagyobb magyar szobrához elzarándokolt.

Délután 1 órakor a „Korona" vendéglő nagytermében ebédre gyültek össze, melyen a nagyszalontai gymnáziumi tanárikar is részt vett több nagyszalontai polgárral. Az első felköszöntőt *Haszlinger* Ferenc aradi tanár tartotta, lelkes szavakban köszönve meg a szalontai tanár-kar vendégszerető fogadtatását, melyre *Tatár* Balázs igazgató szép szavakban válaszolt. Dr. *Dobos* Károly a nagyszalontai nőket köszöntötte fel, melyre *Borbély* László ügyvéd válaszolt. Végül *Nagy* Sándor a csonkatorony fáradhatatlon őrét és berendezőjét: *Király* József tanárt köszöntötte fel.

Az ebéd végeztével az ifjuság Arany János születési házához vonult, hol a Hymnusz eléneklése után dr. *Moczár* József szalontai gymnáziumi tanár tartott lelkesitő előadást Arany János ifjuságáról, megcáfolva egyben azon kósza hirt, mintha Arany János szülőházát istállónak használták volna fel.

Este 6 órakor, lelkes bucsuztatás után vált meg az aradi csapat a szalontaiaktól.

A kirándulásban 54 gymnasiumi, 24 tanitóképző intézeti tanuló vett részt kiket a főgymnazium részéről: dr. *Dobos* Károly, *Farkas* Ignác, *Haszlinger* Ferenc, dr. *Hunyady* József, *Nagy* Sándor, *Sátor* József és *Visontay* Kálmán, a tanitóképző intézet részéről *Nagy* Károly, *Nagy* Sándor, *Pókász* Imre,, *Szöllősi* István és *Zoltai* Mátyás tanárok kisértek, tehát összesen: *88-an* vettek részt.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A szinház műsora:

Csütörtök: A napfogyatkozás, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Váljunk el, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Cigánybáró, operette. (Páros bérlet.)

Szezon-nyitás.

— Kendi Margit. —

Bartók Lajos régen nem adott drámájával nyitotta meg a szintársulat a téli szezónt. A megnyitó ünnepélyességét csupán a zenekar nyitánya jelezte, egyébként a szinház hangulata olyan volt, mintha a pótszezón vége felé járnánk, mikor már a kardalosok jutalomjátékára gyüjtenek a mecenások között A közönség kis számban jelent meg, ami azonban nem gátolta a szinészeket abban, hogy lelkes igyekezettel játszanak a viszontlátás napján.

Bartók darabja bő alkalmat adott arra, hogy a szinpad ünnepi pátoszszal köszöntse ezt a napot. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a pátosz főképen külső volt, s inkább a beszédben jelentkezhetett, mint a lényegben. Ilyenformán a kritika is arra szoritkozik, hogy ezt a — hogy ugy mondjuk — külső szinjátszást méltassa. Eme értelemben azután sikerültnek is mondható a mai est. A szinészek nagyobbára jól szavaltak, de azért azokat, akik nem a szavalásban keresték főképen a hatást (ha nem is alkalmazkodtak ezzel Bartók szellemének) illeti meg mindenekelőtt a dicséret.

A cimszerepet *Gazdy* Aranka játszotta nemes hévvel és sok erővel. A rendkivül nőhéz szöveget értelmes előadásával érthetővé tette azok számára is, akik a tulontul kothurnusos nyelvhez nincsenek hozzá szokva. Néhány jelenetét nagyon hatásosan játszotta meg, de helyenkint egy kis mérsékléssel többet ért volna el.

Ternyei Lajos Báthori Boldizsárjából sem hiányzott az erő. A fiatalos tüz és hév nagy ereje neki s talán ez ragadja el azután a nyelvét s teszi rapszódikussá előadását. Szépen szavalt *Csiky* László, aki Báthori Zsigmond fejedelemnek lelki szinváltozásait plasztikusan domboritotta ki.

Azok között, kik a pátoszt inkább lélekkel pótolták, kell felemlitenünk *Zilahy* Gyulát (Szicilia, bohóc) és *Szabó* Irmát (Estella.) Az összjátékuk mélyebb volt a többiekénél, s egyszerübb, de müvészibb eszközeikkel nagyobb hatást értek el.

Polgár Sándor, *Győre* Alajos, *Németh* János és a többi szereplők is hozzájárultak a megnyitó sikeréhez. (*L—y.*)

—

* **Ternyei elszerződése.** *Ternyei* Lajos, az aradi szinház tagja virágvasárnaptól *Krecsányi* Ignác temesvár-budai társulatához szerződött. Az a rövid idő, melyen át az aradi közönség előtt müködött, elég volt ahhoz, hogy tehetségeért s rokonszenves egyéniségeért megszeressék. Az intelligens szinész kettős szerepkört töltött, s mint lirai szerelmes és mint bonvivánt sok sikert könyvelhet el pályájának aradi lapjára.

* **Rózsa Lili első fellépte.** Kettős érdekessége van a csütörtöki szinházi estnek. Operettujdonság kerül szinre, s ez alkalommal mutatkozik be *Rózsa* Lili a társulat uj szubrettje, akit főképen az utóbbi évek divatja folytán nélkülezhetetlenné vált táncos szerepkör betöltésére szerződtetett Zilahy. A *Napfogyatkozás* Azrá-ja sok alkalmat ad neki arra, hogy sikkes játékát bemutassa, s az exotikus női alakot megkapó kedvességgel ruházza fel. Mellette B. *Szabó* József, *Polgár* Sándor, *Sarkadi*, *Pajor* Agnes és *Németh* játszanak hatásos szerepeket.

* **Utolsó előadás Gyulán.** Tegnap, kedden este játszott az aradi szintársulat utoljára Gyulán. A közönség, mely a mi szinészeinket nagyon megszerette, a bucsuzó alkalmából teljesen megtöltötte a szinkört, s ünnepies hangulatot varázsolt belé. A *Pillangó kisasszony* került szinre, melynek cimszerepében *Szabó* Irma, az ő poétikusan szép alakitásával nagy sikert aratott. A tapsok mellett virággal is jutalmazták. Az est keretében nagy élvezetet szerzett a közönségnek *Zilahy* Gyula igazgató és *Zilahyné*-Singhoffer Vilma. Zilahy az ő pompás előadásában több vidám monologgal deritette fel a kedélyeket, Zilahyné pedig győnyörü énekszámokkal müködött közre. Szünni nem akaró tapsvihar töltötte be a szinkört mindkettőjük számai után, s meleg elismerése jeléül Zilahynak ezüst koszorut és ezüst szivartárcát adott emlékül a közönség, Zilahynét koszoruval, csokrokkal lepte meg, s elhalmozta virággal. Ez ünnepi, szép este után a társulatnak még Gyulán időző tagjai mind visszatértek ma Aradra.

* **Váljunk el.** *Zilahy* Gyula *Desprunelles*-je azon szinpadi alakitások egyike, mely a müvészi tökéletességet foglalja magában. A társalgási darabnak, mint aminő a *„Váljunk el"* csak ugy lehet hatása, ha az előtérben lévő szereplők a drámairó intencióit meg is valósitják. *Zilahy* Gyula és *Szabó* Irma (Desprunellesné) ezen feltételnek meg is felelnek és ezért igér valódi müélvezetet a „Váljunk el" pénteki előadása.

Regény a monitoron.

(Egy válópör aktáiból.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

Érdekes regény históriája tudódott ki most egy válópör aktáiból. Még a nyár derekán történt, hogy valahol a Tisza mentén, nem tartozik ide hol, karcsu monitorok vetettek horgonyt, hogy a legénység elvégezhesse az előirt gyakorlatokat. A kikötő városban nagy feltünést keltett a hadihajók fölvonulása és csodájára jártak a teknika ezer furfangjával berendezett hajóknak, melyeken tényleg bámulatraméltó volt az árboc kis zöld lámpásától a golyószóró hatalmas ágyuig minden. Ide értendő a viharedzett legénység is, az elegáns korvett-tisztekkel együtt. Az utóbbiak különösen nagy készséggel és udvariassággal kalauzolták a vendégeket a vizen járó erőd csodái között.

Egy szép napon egy házaspár is lebotorkált a hajóhoz, hogy megnézzék a nagy ágyut, a reflektorokat, a lövegeket és azt a sok miegymást, ami ilyen monitoron látni való. A férj egy kissé törődöttnek látszott, a felesége ellenben csakugy virult és nem győzte az urát siettetni a hajóhoz vezető hidon. Pedig az ura is nagyon érdeklődött a különböző gyilkoló szerszámok iránt és már otthon kikötötte hogy ha ő egyszer abba a hajóba beteszi a lábát, addig ki nem mozdul, mig a legutolsó fülkében is meg nem nézett mindent. Végre a hajóra értek. Egy ellentállhatatlan bajuszu tengerésztiszt vállalta magára a cicerone szerepét. Karján vezette a szép fiatal asszonyt a hajó labirintusába és olyan tüzzel magyarázta a vizi erőd részleteit, hogy az asszonyka nem győzött elragadtatásának kifejezést adni. Holott, ha a jelenetnek tanuja lett volna, az észrevehette volna, hogy az asszonyka nem az ágyukat nézi, hanem a korvett kapitány bajuszát. Tanu azonban nem volt, mert még a férje is másfelé kalandozott, valahol a legénység kajüttjében egy másik cicerone vezetése mellett.

A körut után nemsokára az udvarias tisztikar ozsonnához terittetett a fődélzeten. Egymásután durrogtak a pezsgősüvegek és a szép asszony udvara a suhanó Tisza tükrén csakhamar olyan parázs mulatságot csapott, hogy megirigyelhette volna akárki. A tisztek hatalmas tósztokkal ünnepelték a bájos vendéget, de az udvariasságban mégis az a szőke bajusz járt elől. A férj még mindig az ágyukat tanulmányozta, pedig a fődélzeten, ahol már ekkor csak a szép asszony és a szőke bajusz tartózkodott, eljutottak a Gésák azon tengerész dallamához, mely ugy kezdődik: „Jó isten-bizony a futó viszony, egy kevés ölelkezés, nehogy fiam lekése . . ."

A lőporos torony körül a szép asszony férje már betéve tudta, hogy ha a gőzkormányt szétlövik, még mindig marad egy kormány, mely kézzel mozgatható.

Eközben lebukott a nap, beköszöntött az alkony. A fedélzeten minden rendben volt ahoz hogy a szokásos sortüzet megadják. A trombitás jelt adott, a puskacsövek az égnek meredtek és elhangzott a dördülés.

A férj ijedten rohant a fedélzetre, de már akkor vége volt a katonai parádénak. Az asszonyka épp oly izgatottan siettette hazafelé az urát, mint jövetkor . . .

Azóta nagy idő telt el, de a monitor látogatóinak még mindig ott élt az emlékében a szépséges alkonyat ott a hadihajó fedélzetén.

Most, hogy hogynem, a férj egy kis levélkét talált a felesége toalett asztalkájában és miért, miértnem, ez a kis levél egy válópör szürke aktái közé került.

Az aradi szombatos.

(Humánus honvéd-hadbiróság.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

Egy *aradi* honvédkatona érdekes sorsáról szól az alábbi tudósitás. Másfél hónappal ezelőtt, augusztus közepén történt a 4-ik honvédgyalogezredben az a feltünést keltő, szenzációs eset, hogy a fegyvergyakorlatra bevonult tartalékos katonák közül egy felekezeti fanatizmusban szenvedő tartalékos honvéd, a gyakorlótérre való kivonulásakor megtagadta az engedelmességet, ügyet sem vetve a szigoru katonai fegyelemre, nem fogott fegyvert.

Tárgyaltuk akkor az esetet. Megirtuk, hogy *Unk* György, az *aradi* bibliárus sz eset hőse kijelentette, hogy ő „szombatos“, az ő felekezetük pedig Isten legszentebb napjának tartja a szombati napot, mikor pihen minden testi munka s csak Isten dicsőitésére, ájtatos imádkozásra szentelik az egész napot. Ismeri a katonai törvényeket, de a biblia igéi a szentirás parancsolata nem ismer földi halandó emberi rendelkezést.

A vallástól eltérithetlen katona rögtön vizsgálati fogságba került. Másnap három napi egyest adott neki az ezredes büntetésül makacskodásáért. Letöltötte a büntetést nyugodtan, megadással, sőt bizonyos lelki megkönnyebbüléssel, mert vallásához való tántorithatlan ragaszkodása Istenhez való hüsége miatt sujtották vele.

Elkövetkezett a következő szombat. Unk György ismét nem fogott fegyvert s megint lakója lett a kaszárnyában levő börtönnek.

Letartóztatták s mivel visszaesésről ismételt fegyelemszegésről volt szó, jelentést tettek az esetről a budapesti I. honvédkerületi hadbiróságnak.

A hadbiróság meginditotta a vizsgálatot, egy Nagyváradra leküldött hadbiró kihallgatta a vizsgálati foglyot, ki makacsul kitartott vallási meggyőződése mellett. Unk György *hat hetig* volt vizsgálati fogságban, mikor a napokban leérkezett az itélet.

A kerületi hadbiróság Unk György tartalékos honvédet engedetlenségért 15 napra itélte s azt a vizsgálati fogsággal *kitöltöttnek vette.*

Az itéletet, mely tulságos enyhesége miatt katonáéknál, hol a biróság hónapokkal büntet minden legkisebb vétséget, nagy feltünést keltett. Unk Györgyöt azonnal szabadlábra helyezték s néhány nappal ezelőtt a szombatos katona haza érkezett Aradra.

Az

Aradi Közlöny naptára

1903. évre.

Az **Aradi Közlöny** szerkesztősége az idén **nagy képes naptárt** ad előfizetőinek **karácsonyi ajándékul.**

A naptár diszes kiállitásban és gazdag, változatos tartalommal fog december hó folyamán megjelenni. Az *Aradi Közlöny* 1903.-ra szóló nagy képes naptárának irodalmi részét országos nevü novellistákon és költőkön kivül *aradi szerzők irják, helyi vonatkozásuak lesznek az illusztrációk is.* A naptárhoz **teljes cimtárt** csatolunk, a mely az *Aradváros, Aradmegye, Csanád és a szomszédos megyékre vonatkozó összes adatokat* hiteles és hivatalos szöveggel közli.

Az *Aradi Közlöny* nagy képes naptára *egy családban sem nélkülözhető;* mindenkit minden tudnivalót illetőleg bőségesen fog tájékoztatni.

A naptárt **ingyen és bérmentve** kapja meg **az Aradi Közlöny minden előfizetője.**

☞ Uj előfizetők csak akkor számithatnak a naptár megküldésére, ha legalább negyedévre egyszerre fizetnek elő.

Hirdetéseket a naptárra elfogad az Aradi Közlöny kiadóhivatala. Kérjük a hirdetni akaró közönséget, sziveskedjék *minél előbb* érintkezésbe lépni a kiadóhivatallal.

Az eltünt főispán.

(Egy felvétel története.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Szeged, október 1.

Remek kis eseten mulat vasárnap óta Szeged város közönsége. A legkomolyabb, az ország határain tul is elterjedt fővárosi illusztrált lapok valami véletlen tévedés folytán hatalmasan megtréfálták *Tisza* Lajos gróf utódját, *Kállay* Albert szegedi főispánt.

A Kossuth-ünnepen történt, hogy az ünneplő közönséget lefényképezték. A fotografálást rendező *Rainer* József főkapitánynak a csoportok hatásának mérlegelésében volt annyi müérzéke, hogy legfestőibb csoportozatként azt jelölte ki, a melyben a Kállay Albert komoly, feketediszmagyaros, tollasfőveges alakja magaslott. A főispán körül álltak: a kedves öreg *Pálfy* polgármester, fekete diszmagyarban, hasonló diszben terjeszkedett ott *Tóth* Pál h. polgármester vaskos alakja, aztán más oldalt tengerzöld szinü, skófiumos diszmagyarjánan *Róna* József mester, a szobor alkotója, mellette a felesége s ifju sógornője, majd komoly, vitézi fekete magyar pompájában *Pósa* Lajos, oldalán költőlelkü hitvesével. A főkapitány harsányan vezényelt:

— Tessék vigyázni, jön a fotografáló masina!

Mindenki ünnepiesen elrendezkedett; a gép fölállott; a főkapitány, mint valami vezér, egy lépéssel a sor előtt megállott s most — csitt-csatt, a fölvétel elkészült.

A mi ezenközben történt, a rendezkedés pillan tában, mikor mindenki magával volt elfoglalva, senki se vette észre. Az történt pediglen, hogy Kállay Albert főispán még a fényképezés előtt — *hirtelen eltünt a csoportból.*

Hogy az eltünésnek mi volt az oka, azt tudni nem lehet. Vannak, akik azt rebesgetik, hogy nem akarta a főispán a Kossuth-ünnepi képen megörökittetni magát; mások azt mondják, nem szereti a fotografálást. Bárhogy áll a dolog, tény, hogy a főispán a megörökitett csoportból hiányzik.

A kép tehát elkészült s az illusztrált lapok — igy az Uj Idők — most vasárnapi számukban közlik is. Ezen a képen, a hogy a csoportban a hölgyek és az urak állanak, alul apró nyomtatott betükkel mindannyian megvannak nevezve. Igy; Rainer főkapitány, Fluck 48 as honvéd, Pálfy polgármester, Pósa, Pósáné, Róna, Rónáné, stb. A kép közepén pedig a polgármester és Róna közt van egy terjedelmes alak; vállára vetett fekete diszmentével: tulajdon maga a város szeretett helyettes polgármestere, Tóth Pál. Alatta pedig szép, tiszta betükkel ez van: *Kállay főispán.*

Képzelhető, hogy ez a vidám tévedés menynyi jóizü pillanatot szerzett már a közönségnek. A kaszinó pl. tegnap csak ugy zengett a nevetéstől. Maga a főispán nincs otthon s igy a pajzán tréfa csak fokozottabb. Van csipkedő megjegyzés elég.

Legjobb az egészben Tóth Pál magatartása. Mikor vidáman rárontottak a képpel, komolyan mondá:

— Örüljön az Albert, hogy ilyen szép és fiatal legénynek ösmerik meg urbi et orbi.

Hogy azonban a főispán osztja-e a h. polgármesternek ezt a véleményét, az már más kérdés.

Ujabb járvány a huszárkaszárnya istállóiban.

(Három ló lebunkózása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

Az *aradi* cs. és kir. lovassági laktanya lovai között ujra járvány pusztit. Ugyanaz a betegség, a melynek a tavasszal az ezred tizennégy lova esett áldozatul, és a melynek nagyobb pusztitását csak a legmesszebb menő és a legerélyesebb óvintézkedésekkel lehetett megakadályozni: a *takonykór* tört ki ujra. A járványt idejekorán észrevették, s most *Lázár* Frigyes ezredes, ezredparancsnok lelkiismeretes buzgalommal intézkedik a betegség lokalizálása körül.

Az *aradi* cs. és kir. 3. huszárezred 2. százada 3. szakaszának istállójában szeptember 27-én egy lovon a *takonykór-gyanuját konstatálták.* Ennélfogva a gyanus lovat, nemkülönben annak két istálló-szomszédját még aznap *lebunkózták.*

A három lebunkózott lovat másnap, *Egry* Dezső városi m. kir. állatorvos asszisztálása mellett *fölboncolták.* A gyanusnak talált lovon *kétségtelenül megállapitották a járványt,* az egyik szomszédján a betegség *gyanuja* mutatkozott, a harmadik ló egészségesnek találtatott.

A gyanusnak talált ló beleit vizsgálat végett megküldötték a bécsi állatorvosi tanintézetbe.

A járvány konstatálása után az istállót, a melyben a betegséget konstatálták, *szoros zár alá vették,* s egyébként is minden intézkedést megtettek a járvány tovaterjedésének, vagy kihurcolásának meggátlására. A zár elrendelése óta, a mint értesülünk, ujabb betegség nem fordult elő.

Hogy a veszedelmes járvány ez évben másodszor kitört, arra nézve több okot találgatnak. Némelyek szerint a járvány minden valószinüség szerint ujra behurcoltatott. Egy aradi szakértő férfiu viszont egy munkatársunk előtt a következő véleményt adta:

— Nézetem szerint a baj ujabb kitörésének valószinüleg az a bizalmatlanság az oka, a melylyel általában az egész hadsereg állategészségügyi szolgálatában a *malleinezést* fo-

gadják. A malleinezés olyan eljárás, a melylyel a különben egészségesnek látszó lovaknál a *rejtett takonykór* jeleit föltétlen bizonyossággal meglehet állapitani. Az állami állatorvosok, s általában a polgári hatóságok állatorvosai mindenütt malleineznek, s ez az eljárás a takonykór továbbterjedésének meggátlására föltétlenül bevált. A takonykór kitörése alkalmával egész nagyobb állományt malleineznek, a gyanus lovat lebunkózzák; hatvan nap mulva pedig ujra követik ugyanazon a lóállományon ezt az eljárást. Azonban a hadseregben — nemcsak az aradi lovassági laktanyában, hanem mindenütt, — nem hisznek a malleinezés sikerében. Én valószinünek tartom ezt, hogy *a takonykór a tavaszi nagyobbmérvü betegedések óta lappangott*, s ha akkor alapos malleinezést eszközölnek, a járvány nem tört volna ujra ki.

Ezzel kapcsolatosan emlitjük meg, hogy *Aradmegyének* főkép két helyén pusztit a takonykór: *Pankotán*, a hol *Kellner* György, törvényhatósági m. kir. áll. állatorvos a megejtett malleinezés után két lovat lebunkóztatott, és *Csintyén*, a hol szerdán, e hó 8-án lesz malleinezés.

HIREK.

Szerencsétlenség az Andrássy-téren.

— Lezuhant szobafestő-segéd. —

Arad, október 1.

Ma délben tizenkét óra után, mikor a déli sétáló közönség nagyrészt már elhagyta a korzót, végzetes szerencsétlenség történt az Andrássy-téren, a most épülő-félben levő *Fischer* Eliz-féle palota előtt. A szerencsetlenség áldozata egy fiatal, huszonhárom éves szobafestősegéd, az épülő háznak a főutra néző *utcai erkélyéről az aszfalt-járóra zuhant* az erkély gondatlan épitése következtében.

Nagy szerencse, hogy abban az időben történt a szerencsétlenség, mikor az Andrássy-tér már nem volt olyan látogatott, mint akár csak egy negyedórával előbb. Könnyen megtörténhetett volna ugyanis, hogy az erkélyről lezuhant *több métermázsa sulyu márványkő-kerités* a sétálók közül valakit agyonsujt.

A szerencsétlenség a munkások déli pihenője alatt történt. Az épülőben levő palota egyik emeleti utcai szobájában dolgozott *Glück* Frigyes aradi szobafestőnek *Tergulicza* Péter nevü segédje. Délben 12 órakor abbahagyták a munkát a festők, s közülök egy segéd: *Nyitrai* Samu az utcára ment le s onnan vadgesztenyékkel kezdte dobálni az első emeleti szobában lévő társát: Terguliczát.

Ez a dobálásokra kijött az emeleti erkélyre, mely csak a napokban készült el s rátámaszkodva az erkélynek márványkőből készült karjára, elakarta kapni a társa által feldobott gesztenyéket. Eközben *az erkély hatalmas kőrácsozata az erkély alapkövéről lecsuszott, az utcára lezuhant s vele együtt az aszfaltra leesett Tergulicza is.*

A szerencsétlen fiatalember *borzasztó sérüléseket* szenvedett a zuhanás következtében. *Mindkét karja csuklóban eltört s koponyája össze-vissza repedezett.*

A szerencsétlenséghez megérkezett *Rimanóczy* Zsigmond rendőrtiszt, aki a sérült embert, miután dr. *Kronstein* Vilmos orvos a sebeit bekötözte, mentőkocsin a kórházba szállittatta. Kihallgatni a sérültet nem lehetett, mert egész délután *nem volt eszméleténél.*

A rendőrség a szerencsétlenség ügyében *müszaki vizsgálatot* rendelt el annak megállapitására, hogy az erkély gondatlan épitéseért *kit terhel a felelősség*. Ezt a vizsgálatot *Herling* Gyula városi mérnök fogja elvégezni.

Utonállók a Halász-utcában.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

A Maros-part közelében levő utcák egyikén, a *hajó*-utcán, a *halász*-utca alsó részén, az alsó Maros-soron éjszakának idején nem igen tudni, hogy Aradhoz tartozik. Hiányzik belőle a városi jellegnek két főkelléke: lámpa és rendőr. Ellenben éjszakáról-éjszakára programmon vannak az olyan utonállások, a melyekkel a Bakonynak a romantikája van telve.

Tegnap este *K. J.* egy *aradi* bornagykereskedő cég tisztviselője, ment a hajó-utcán hazafelé, körülbelül hét óra tá'ban. A sötétségből egyszerre egy ismeretlen alak ugrik eléje, s ruhájához kap, é. azt kiáltja:

— Adj pénzt, mert Temesvárra kell mennem! *Ha nem adsz, baj lesz!*

A helyzet kritikus volt, sehol a közelben egy lélek, legkevésbbé rendőr. K. J. nem tehetett mást, hogy kivett a zsebéből nehány forintot s azzal kielégitette az utonállót.

A napokban este pedig a néhai Winkler-bőrgyár helyén egy *urinőt* támadott meg valaki. Az urinő ugy tudott csak szabadulni, hogy sikoltozás közben a rév-állomás felé rohant, a mire az utonálló elmenekült.

Ezek azonban nem egyedül álló esetek, mert a csolnak-átjáró evezős-legényeinek állitása szerint a legutóbbi időben *háromszor-négyszer* volt rá eset, hogy *valakit pénzért megrohantak.*

A főkapitányságnak figyelmét erre a közbiztonsági tekintetben elhanyagolt vidékre irányitjuk: azt bizonyára ő se fogja Aradhoz illőnek találni, hogy egy és más utcában az utonállók szabadon garázdálkodhassanak.

Hozzátartozik ehhez az ügyhöz a csolnakátjáró állomásáig vezető utnak sötétsége. A tanácsot több izben kérték, hogy ezen az uton legalább egypár *lámpát állitson föl*: sőt egy izben maga az *uj aradi főszolgabiróság* irt át, de minden eredmény nélkül. A sötétség megmaradt, a homályban müködő tolvajok nagy örömére.

—

Az uj évnegyed küszöbén előfizetőinket tisztelettel kérjük az előfizetés mielőbb való megujitására, hogy a lap megszakitás nélkül küldhető legyen.

— **A trónörökös fiának keresztelése.** Bécsből táviratozzák: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös uj szülött fiának ma volt a keresztelője a *Belvedere* kápolnájában. A keresztapai tisztséget *Károly István* főherceg viselte. Az ujszülött a keresztségben *Miksa Károly* nevet kapta. A keresztelést monsignore *Lány* végezte.

— **Egy miniszter — négy lakoma.** *Temesvár* városát holnap meglátogatja országgyülési képviselője: *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter. Fogadtatására nagyban készülnek a temesváriak s csak a következő lakomákat rendezik a miniszter tiszteletére: *Molnár* Viktor főispán *estélyt* ad, *Telbisz* Károly polgármester *diszebédet*, a *polgárság*: *lakomát*, *Schwitzer* Lajos lovag hadtestparancsnok pedig *villásreggelit*. A temesváriak kétségtelenül sokra becsülik a miniszter-képviselőjüket, de ha a harmadik egyetem elnyerésére kevéssé vágyódnának, bizonyára kevesebb bankettel is beérnék.

— **Nagyváradi jogászok az aradi vesztőhelyen.** Az aradi joghallgatók átiratot intéztek a nagyváradi jogakadémia ifjuságához, melyben meghivják őket, október hatodikán a tizenhárom vértanu emlékére rendezendő kegyeletes ünnepségre. Az akadémia ifjusága tegnap foglalkozott a hazafias átirattal s kimondta, hogy a szomoru évforduló alkalmával, küldöttségileg képviselteti magát az aradi ünnepen. Hazafias ünnepséget rendeznek különben Nagyváradon is, melynek müsorát legközelebb összeállitják. Az aradi ünnepre *Aliquander* Odön olvasóköri elnököt, *Kotzó* Dezsőt és *Vertán* Istvánt küldték ki. A küldöttség október ötödikén indul Aradra s magával hozza a jogakadémiai ifjuság diszes koszoruját, melyet a vértanuk szobrára helyeznek.

— **Egy államjószágigazgatósági titkár ünneplése.** Kedves meglepetésben részesitették ma délelőtt tiszttársai *Jánossy* Györgyöt, az aradi államjószágigazgatóság derék titkárát aki ma töltötte be állami szolgálatának 25 ik évfordulóját. Az ünnepélyesség alkalmából, az államjószágigazgatóság továbbá a kir. kincstári ügyészség tisztikara testületileg fejezte ki szerencsekivánatait, *Csernovics* Diodor dr. államjószágigazgató pedig meleg hangu, nagyhatásu beszédben emlékezett meg a népszerü tisztviselő bokros érdemeiről. A váratlan ünneplés igen elérzékenyitette a jubilánst, aki meghatva mondott köszönetet az elismerés s a szeretet e megnyilatkozásáért. A figyelmes főnökök, *Csernovics* Diodor. dr. államigazgató, *Szigethy* Elek számvevőségi főnök és *Töttössy* Géza dr. diszes virágcsokorral kedveskedtek az ünnepelt nejének, este pedig a „Millennium" külön termében társas összejövetelt rendeztek a Jánossy tiszteletére melyen a jóbarátokon kivül megjelent az egész tisztikar. A banketen *Szigethy* Elek számvevőségi főnök *Buja* Sándor fogalmazó és *Bajtay* Mihály mondottak lelkes felköszöntőket.

— **Öngyilkosság árverés miatt.** Temesvárról táviratozzák: *Gaup* Ferenc országszerte ismert *temesvári* malomépitő, *mialatt vagyonát árverezték*, revolverrel agyonlőtte magát s meghalt.

— **Jókai-istenkáromló.** Kossuth Lajos születésének századik évfordulójára gyönyörü ódát irt a magyar költő-fejedelem: *Jókai* Mór. Ennek az ódának legszebb, legmagasabb röptü részeit istenkáromló együgyüségnek nevezi a *„Narodnie Noviny"*. E hülye ujság szerint az óda első sora, mely igy hangzik: „Száz esztendeje mult, hogy az égből a földre leszálltál . . ." — szintén ilyen blasfémia. Ezen az alapon a nevezett tótlap kritikusa arra a gyönyörü dalra, mely igy kezdődik: „Nem anyától lettél . . . bizonyára azt fogná rá, hogy perverz dologról énekel. Ugyanabban a közleményben *plágiumnak* és *rabbi-imának* gunyolja az a lap *Rákosi* Viktor „Fohász"-át, mely szintén a Kossuth-ünnepre készült. — Ennek az ujságnak szerkesztői ugylátszik borközi állapotban készitik a lapjukat. Másrészről pedig el nem képzelhető a magyarságnak az a türelme, mely a tót izgatóknak ezt a cudar vakmerőségét megtorlás nélkül hagyná.

— **Tisztelgés a háznagynál.** Az uj országházban való berendezkedés alkalmából a háznagyi hivatal összes tisztviselői tisztelegtek ma délelőtt *Csávossy* Béla udvari tanácsos, háznagynál. Dessewffy Arisztid háznagyi titkár biztositotta a háznagyot további ragaszkodásukról, mire Csávossy kijelentette, hogy ezután sokkal fokozottabb felelősség éri a tisztviselőket, miután a képviselőház nagyobb terjedelménél fogva mindenikre nagyobb feladat vár. A lelkes éljenzés után Szabó Ignác főterembiztos virágcsokrot nyujtott át a háznagynak. A tisztviselők ezután Dessewffy Arisztid titkárnál tisztelegtek. — Itt emlitjük meg, hogy 25 uj szolgát neveztek ki, a kikkel együtt most 67 szolgája van a képviselőháznak. Az

uj emberek ma mutatkoztak be együttesen a háznagynál.

— **Az evangelikusok egyetemes közgyülése.** Ma délelőtt vette kezdetét az ág. h. ev. egyház egyetemes közgyülése a Deák téri főgimnázium disztermében. A közgyülést megelőzőleg istentisztelet volt a Deák-téri templomban, a hol a szent beszédet *Poszvék* Sándor egyházi egyetemes főjegyző tartotta. A gyülekezet ezután a gimnázium disztermébe vonult Jelen voltak: *Rónay* Dezső báró egyetemes főfelügyelő, *Baltik* Frigyes, *Sárkány* Sámuel, *Zelenka* Pál és *Gyurits* Ferenc püsnökök, *Laszkári* Gyula, *Szentiványi* Arpád, *Zsilinszky* Mihály és *Ihász* Lajos egyházkerületi felügyelők; továbbá *Fabiny* Teofil, *Podmaniczky* Gyula báró, *Haviár* Dániel és mások. Az elnöki széket *Rónay* Dezső báró világi és *Baltik* Frigyes püspök egyházi elnök foglalták el. Jóval az egyetemes gyülés megnyitása előtt már hire járt, hogy *Rónay* Dezső báró egyetemes főfelügyelő ez *állásáról le akar mondani.* A főfelügyelőt — hir szerint — az keseritette el, hogy az egyház nyilvánvalóan hiába küzd az 1848. XX. törvénycikk végrehajtása érdekében. Közvetlenül a gyülés megnyitása előtt *Laszkáry* Gyula, a dunáninneni kerület felügyelője utalt a főfelügyelőnek azon szándékára, hogy állásától megváljék. Kéri a főfelügyelőt, változtassa meg ebbeli szándékát, a gyülést pedig arra kéri, hogy ne fogadja el a főfelügyelő lemondását. Ugyanerre kérte a főfelügyelőt *Baltik* Frigyes püspök és *Szentiványi* Arpád is. Erre Prónay báró holnapig *meggondolási időt kért* arra, hogy szándékától elálljon e, vagy sem.

— **A marhazár feloldása Aradon.** Az aradi forgalmat meglehetősen bénitja a *száj- és körömfájás* miatt több hete elrendelt marha-zár a mely miatt a hetipiacon is szünetel a marhafelhajtás. A marhazárlatot, amint értesülünk, minden valószinüség szerint, a *jövő héten feloldják,* Miután a város területén nyolc nap óta ujabb száj- és körömfájás-betegség nem konstatáltatott, *Kellner* György törvényhatósági magy. kir. állami állatorvos, holnap *vizsgálat alá veszi a város egész marhaállományát, s a Neuman-gyárat,* s amenynyiben ennek a vizsgálatnak kedvező eredménye lesz, a főkapitánynyal egyetemben előterjesztést tesz a földmivelési miniszternek az iránt, hogy a jövő héten Aradon a *vészkerület megszüntettessék,* s ezzel kapcsolatban a *zárlatot is föloldják.* Ez annyival fontosabb, mert ha ez megtörténik, amire határozott kilátás van, az október 31-én tartandó *országos vásárt* már marhafelhajtással fogják megtartani.

— **Jubiláló főgimnázium.** A *szarvasi* ágostai. hitv. ev. főgimnázium e hó 15-én ünnepli meg *fennállásának századik évfordulóját.* Ez alkalomból a főgimnázium tornacsarnokában délelőtt 10 órakor emlékünnep lesz, melynek sorrendje a következő: 1. Hazám, hazám. (Vegyes kar.) Irta *Orbán* Árpád az aradi szinház karmestere. Zengi a szarvasi mükedvelők ez alkalomra tertervezett vegyes kara. 2 Megnyitó. Tartja: *Haviár* Dániel főgimn. felügyelő. 3. Oda. Készité s szavalja: dr. *Nemes* Béla gimn. tanár. 4. Emlékbeszéd. Mondja: *Benka* Gyula igazgató-tanár. 5. Mostani s régebbi tanitványok szavallata. (*Székely Szabolcska.*) 6. Hunnia mért mozog. (Vegyes kar) ifj. *Chován* Zsigmondtól. Zengi a mükedvelők vegyes kara. Előzőleg istentisztelet lesz a szarvasi ág. hitv. ev. egyház ó-templomában, az emlékünnep után pedig közebéd az Árpád szálló disztermében.

— **Az uj képviselőház karzata.** Az első ülés iránt oly nagy az érdeklődés a közönség körében, hogy már ma sem volt karzati jegy kapható, mert valamennyit a képviselők és miniszterek foglalták le családjaik számára. Csak most bizonyult be, hogy az uj Házban még kevesebb a karzati hely, mint a régi Házban. Itt ugyanis csak 188 ülőhely van, állóhely nincs. A régi házban az állóhelyekkel zsufoltság nélkül 400 ember fért el.

— **Közgyülési vonat.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága az alábbi értesitést teszi közzé: Tisztelettel tudatjuk, hogy Csanádvármegye közgyülésére való tekintetből f. évi *október hó 5-én* 4 számu személyvonatunk kivételesen *Aradig* (érkezés este 10 óra 33 perc) mig október hó 6-án 1 számu személyvonatunk kivételesen *Aradról* (indul reggel 5 órakor fog) közlekedni.

— **A mokrai szüret.** Apateleki tudósitónk irja: A mokrai hegyen a szüret október 13 án lesz. A szőlő igen szépen fejlődött, jól beérett. Az eredmény előreláthatólag gyenge közepesnek igérkezik, a minőség azonban kiváló. A csemege szőllő igen szép, 36—44 fillérjével nagyobbára eladták és szállitják.

— **A csaba-békés-vésztői motoros vasut** pótló közgazgatási bejárását a mult hét folyamán eszközölték, a melyen a tervező „Alföldi első gazdasagi vasut társaságot" annak főmérnöke *Sármezey* Andre és mérnöke, *Lacay* István képviselte. A vasut épitését a jövő tavaszszal már megkezdik.

— **Gyászfátyolos szőllőtőke.** A hangulatok és szinek ősforrása a bor. Nincs hát semmi csodálnivaló azon, ha a bor érdekei megvédése során a hivatottak nem rideg paragrafusokkal, de igaz költői hangulattal is operálnak. Tegnap Tapolcán a magyar bor védelmére népgyülés volt, amelyen *Vastagh* János polgári iskolai tanár ajánlatára elfogadták a következő határozati javaslatot:

Mondja ki a népgyülés, hogy azon esetre, ha a magas kormány bármilyen kényszerito körülmények folytán olyan vámszerződési javaslatot terjesztene elő a törvényhozásnak, mely az olasz borvámot 40 koronán aluli összegben állapitaná meg, hazafias kötelességévé teszi ezen népgyülés rendezőinek egy olyan mozgalom meginditását, mely egy óriási országos tiltakozó népgyülést hivjon össze a törvényjavaslat beterjesztése és tárgyalása közti időben Budapestre, vagy az uj országház körüli térre, vagy a régi országgyülések helyére, a Rákosmezejére. S az ország minden vidékéről összesereglett nép *nemzeti zászlókkal, egy gyászfátyollal bevont szőllőtőke körülhordozásával* Budapest legnépesebb utcáin vonuljon végig s mondja ki, hogy azon országgyülési képviselőket, kik azon törvényjavaslatot megszavazzák, mert szavazatukkal egy nagy nemzeti jövedelmi forrás sirját ássák meg, érdemetleneknek tartják a nép bizalmára és a nép képviselőinek nem tekintik.

— **Egy csőd befejezése.** Az öngyilkossá lett aradi szabó: *Sonn* József hagyatéka ellen, a mint ismeretes, az örökösök kérelmére 1901. évi január 8-án csődöt rendelt az aradi kir. törvényszék. A nevezetes csőd-ügyben a biróság most befejezte az eljárást a csőd-vagyon felosztásával. Az első osztályu hitelezők követelése teljes összegben kielégitést nyert, a második osztályu pedig *13½ százalék arányban*; az első osztályuak összege körülbelül 2000 korona volt, a másod osztályuaké 10,000 korona. A csődnek tömeggondnoka *Köpf* János dr., a csődbiztos *Schartner* Sándor dr. volt,

— **Két időjóslás.** *Falb* október első és harmadik harmadára szárazságot jósol, mig a második harmadban, különösen 17-én, kritikus napon kiterjedt és bőséges esőzések várhatók. A hőmérséklet az első harmadban normális. A második harmadban sülyed, ellenben a harmadikban a normálison tetemesen felülemelkedik. A szegedi *Meteor* a következőket irja: Október hó csomópontjai 1., 3., 4., 7., 8., 9., 10., 11., 17., 20., 23., és 31-iki napokra esnek, a melyek e hónap első felét fölötte változatossá teszik, eleinte még enyhébb, de a 10-iki hatása már erősebb lehülést eredményez s csak a hó második felében tér vissza az enyhébb melegebb idő, a midőn ha a 31-iki csomópont alkalmával kitörés lesz a napon, akkor még az enyhébb idő november hóra is kihat.

— **Vizvezetékes szélhámosok.** Néhány nap óta ujra házalnak Aradon ismeretlen szélhámosok, amaz egyáltalán nem szokatlan módon operálva, hogy a *vizvezeték alkalmazattainak* adják ki magukat, lemennek a pincébe, megnézik a vizórát, azután számlát nyujtanak át, s a vizdijat beszedik. Dacára, hogy ilyeneket már több izben lelepleztek, és a közönséget ismételten figyelmeztették, most is akadt több háztulajdonos, aki beugrott az együgyü szélhámosnak. Legujabban két ismeretlen alakra tettek jelentést, s a rendőrség kideritésükre meginditotta az eljárást. A vizvezeték igazgatósága ujból figyelmezteti a közönséget, hogy csak *a hivatalos igazolvánnyal* ellátott alkalmazottai vannak jogositva a vizórákat megtekinteni s a dijakat beszedni.

— **Zola „fehér" regénye.** Kedves anekdotát elevenitenek most fel *Zola* Emilről és a kiadójáról. A kiado realizmusát természetesen nem irodalmi, hanem üzleti szempontból nézte s e tekintetben meg volt elégedve az üzleti eredménnyel. Mégis egy napon, mikor Zola nála ebédelt, félre hivta egy ablakfülkébe és igy szólt hozzá:

— Nagy kérésém van önhöz, kedves barátom. Tizenhatéves leányom előtt napról napra emlegetik az ön nevét, napról-napra olvassa az ujságokban az ön hirét és igy természetes, hogy szeretné önnek egy müvét olvasni. Elképzelheti, hogy én, mint gondos apa, semmi áron sem adhatom leányom kezébe egy müvét se. Mit szólna hozzá, hogy olyan regényt próbálna ön irni, amit egy apa nyugodtan adhat a leánya kezébe. Higyje meg, az erkölcs még nem sülyedt le annyira, hogy egy jó erkölcsü könyv el ne kelne. Hiszen *Halévy* „Constantin abbé-ját még mindig veszik.

Zola egy ideig elgondolkozott a kiadó beszédén, aztán mosolyogva mondta:

— Kis leánykájának a kérése teljesül

Igy született meg néhány hónap mulva Zola ismert regénye: az „Alom."

— **Temetés.** Nagy részvét mellett temették el tegnap *Klein* Fülöpné szül. *Weidenfeld* Johanna urnőt. Az elhunytban *Roth* Lajos és *Roth* Zsigmond, a *Roth Testvérek* cég tagjai édesanyjukat (s nem mint tévesen közölve volt, testvérüket) gyászolják.

— **A zágrábi tüntetők elitélése.** *Zágrábból* jelentik: Ma délelőtt 11 órakor a legutóbbi zavargásokból kifolyólag 18 vádlott ügyében hirdették ki az itéletet. Az itélet szerint a biróság három embert 1—1 évi, öt embert 8—8 havi, három embert 6—6 havi és egy embert 1 havi sulyos börtönre itélt. Négy vádlottat felmentettek. Holnap kezdi meg a biróság a tárgyalást *Frank* joghallgató ügyében. A tárgyalás nagyon érdekesnek igérkezik.

— **Halálozás.** *Mumm* Vilmos pécskai járási utmester 45 éves korában ma Pécskán elhunyt.

— **5663.** A zsidó időszámitás, amely Abrahámtól kezdi az éveket, holnaptól kezdi meg az 5663 ik esztendőt. Holnap van a zsidó hitűek ujéve, az 5663-ik esztendő *Tisri* hónapjának első napja. A zsidóknak ez holnap a *b. u. é. k.* napja, a melyet a jámborabbak megtoldanak ezzel a kedves fohászszal, *imádkozzon ki minden jót!* Mert a héber legenda szerint az Uristen holnap kezdi meg az égbeli rezidenciában előirni, kinek milyen sors vár az uj esztendőben: kire jó, kire rossz, kire egészség, kire halál, kire házasság, kire özvegyi fátyol, kire krida és kire fényeremény. Azért a zsidó nyelven a kivánság igy is hangzik: *jó esztendőre irassál be.*

Imaközben, az ahitat pihenője alatt pedig egyik-másik zsidó polgártárs talán arra gondol: hej, ha a jó isten könyvvezetésébe egy kissé be lehetne pillantani! . . .

— **Elbocsátások a Länderbanknál.** Bécsből jelentik telefonon: A Länderbank igazgatósága ma elbocsátotta *főpénztárosát* és ennek helyettesét és a *könyvvezető-osztály főnökét.* Tudósitónk értesülése szerint még további elbocsátások is várhatók.

— **Áthelyezett végrehajtó.** A m. kir. igazságügyiminiszter *Sebesztha* Vilmos makói kir. járásbirósági végrehajtót a szegedi kir. járásbirósághoz helyezte át.

— **A csendőr tragédiája.** *Och* Ferenc nyirádi csendőr viszonyt folytatott egy debreceni szép leánynyal, aki azonban egy másik csendőrt is boldogitott szerelmével. Amidőn Och a leány csalfaságára rájött, boszut esküdött. A napokban tehát éjnek idején belopódzott hütlen kedveséhez s kardjával össze-vissza vagdalta. A leány rögtön belehalt sebeibe. A csendőr ezután kiment a temetőbe s szolgálati fegyverével főbelőtte magát.

— **Dentolin fog-créme** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **A legszebb cipőhöz olcsón juthat,** ha felkeresi Porter Vilmos Nagy Áruházát, a Szabadságtéren! Ezen cég kitesz magáért: csak az elismert legjobb árukat árusitja. A cipők megtartják formájukat mindvégig; a lábat nem kinozzák, amellett szabásuk elegáns, szemrevaló, sikkes! Minden egyes pár, mielőtt raktárra kerülne, gondos vizsgálat alá vétetik, igy csak a legjobb árut kaphatja a vevő. Jó felsőbőr, jó talp, figyelmes munka, elegáns szabás: ezek jellemzik Porter cipőit, s igy mindenkinek őszintén ajánlható, tegyen próbát és keresse fel a Szabadságtéren Porter Vilmos Nagy-Áruházát.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdekló megbizásokat.

—x— **Ő Szentsége a pápa magyar gyógyvize.** XIII. Leo pápa Ő Szentsége, a kinek magas életkorát és szellemi frisseségét méltán csodálja az egész világ, magyar gyógyitó itallal él. A Vatikánba ugyanis a „Pálma" jelzésü keserüvizet hozatják Ő Szentsége egyenes utasitására, a ki e gyógyitó itallal igen meg van elégedve. Ritka kitüntetés a magyar vizre, hogy a pápa asztalára kerül s méltó elismerés illeti Loser János cs. és kir. udvari szállitó céget, a „Pálma" forrás tulajdonosát, a ki e vizet a pápai udvarba szállitja.

Az én „egyesülésem."

(A jótékony-egyletek vitájához.)

Arad, október 1.

A „Fehér Kereszt" és a „Szegénytanulókat segitő egyesület" egybeolvadásának terve a minap arra a gondolatra hozott, hogy én is egyesülni fogok.

Rövid habozás után lóvasutra ültem, és kiutaztam Buzsákba, ahol a még eddig nem egyesült Neuman Testvérek cégnek azt az ajánlatot tettem, hogy egyesülni óhajtok velük.

Es mindjárt elő is adtam tervemet.

Miután az *Aradi Közlöny* mai számában azt az elmés igazságot olvastam, hogy „egy meg egy, az kettő, s két jóból, ha azok egyesülnek, csak jobb származhatik", tehát ha én, meg a nevezett urak, homlokunk verejtékével szerzett csekély vagyonkánkat összetennénk, akkor kettőnknek együttvéve több lenne, mint igy külön egynek-egynek.

Kijelentettem, hogy a cég élén továbbra is meghagyom az eddigi főnököket, ami azért is jó lesz nekik, mert legalább nem kell uj foglalkozás után nézniök. Es ha nem akarnának ottmaradni, rájuk nézve az se lesz baj, mert számithatnak a legjobb müködési bizonyitványra.

Azt azonban határozottan megkövetelem, hogy az Andrássy-téri palotánk menházzá alakittassék át, ahol azok a szerencsétlen elmebetegek találjanak menedéket, akik a célszerü egyesülés előnyeit megérteni képtelenek.

Magas eszményi nivón álló tervem ezenkivül még nagyon sok szép programmpontból volt összeállitva, de valamennyit előterjeszteni nem volt időm, mert egyszerre csak egy kényelmetlen ruhadarabot teritettek reám (később tudtam meg, hogy kényszerzubbony volt) és beszállitottak a megyei közkórház megfigyelő osztályába, ahol azóta jódkálit eszem, melyről csak a minap irták meg a lapok, hogy mekkora árhullámzásnak van kitéve.

A tervemnek pedig fucsos.

Azt azonban megteszem, mihelyt kiszabadulok innét, hogy felkeresem Mangra Vazult és megtudakolom tőle, hogy a *görög* miért *nem egyesült?*

Bizonyosan az is Buzsákban lakott.

...

Az elmebajos gavallér váltója.

(Miniszteri titkár a braganzai herceg uzsorásai kezében.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 1.

A fővárosi uri társaságnak, de még inkább azoknak a mulatóhelyeknek, a melyekben két marékkal szórják a pénzt, ismert alakja volt *Baronyi* Tivadar dr. miniszteri titkár. A fiatal gavallér vagyonos fővárosi családból származott, de igen nagylábon élt s ezért tetemes adósságokba verte magát. Baronyi hirtelen eltünt a fővárosból: familiája egy külföldi elmegyógyintézetbe vitette. A távozása, noha kevesen tudtak róla, rendben történt. Hivatalában, a pénzügyminiszteriumban, hosszabb szabadságot kapott és az adósságait is rendezte a családja.

Hónapok multak azóta s közben ott külföldön *elmebajosnak* nyilvánitották a fiatal Baronyit, sőt törvényes uton gondnokság alá is helyezték.

Ma Baronyi dr.nak egy régi váltóügyével foglalkozott a budapesti büntetőtörvényszék, *Bakonyi* Kálmán biró elnöklete mellett. A könnyelmü fiatal titkár annak idején, amint az már lenni szokott, uzsorások hálójába került. Ekként összehozta a sorsa *Varga* Antallal, *a braganzai herceg hirhedt uzsorásával* is, aki azóta tudvalevőleg a fegyházba jutott. Ez a ravasz ember, aki előkelő gavallérokkal minden pénz nélkül nagy pénzüzleteket tudott lebonyolitani, mikor már inogni érezte maga alatt a talajt, fölkereste Baronyit is. Kölcsönt ajánlt neki és persze nem talált visszautasitásra. Rövid szóváltás után Baronyi egy 15.000 koronás váltót adott át Varga Antalnak, teljesen bizva benne. Hogyne, hisz a furfangos uzsorás nemcsak a jó külsejével tudott bizalmat kelteni, de „főhadnagy" is volt. Persze csak állitotta, hogy kvietált katonatiszt. Mikor Varga átvette a váltót, még egy kérdése volt:

— Talán szives lesz, titkár ur, mindjárt nyugtát is adni a pénz átvételéről.

— Es hol a valuta? kérdezte Baronyi.

— E percben nincs nálam pénz, de majd holnapra elküldöm postán.

A könnyelmü gavallér megirta a nyugtát is, a pénzt pedig hiába várta. Varga mindenféle kifogásokkal napokig huzta a dolgot s végre egy kávéházi randevura, melyet Baronyinak adott, elküldte maga helyett *Lukács* (Lefkovics) Mátyást, a hirhedt pénzágenst, aki ma már, ugyancsak a braganzai herceg váltóhistóriájából kifolyólag, szintén a fegyházban lakik. Lukács egy pici papirdarabkát tartva a kezében, közölte Baronyival, hogy nincs pénz.

— Es hol van akkor a váltóm?

— Itt van, — szólt s átadta a kis papirszeletet.

A darabka papiroson csakugyan a Baronyi dr. névirása volt, nem gyanakodott hát s csak még a pénz kiszolgáltatását igazoló nyugtáját kérte. Lefkovics pár napra igérte annak elhozását s ezzel egyelőre minden rendben volt.

Történt aztán, hogy 1900. decemberében a család megbizásából *Várady* Gábor dr. ügyvéd rendezvén a fiatal Baronyi adósságait, hallotta, hogy kliensének *Vörös* Lajos dr. vidéki ügyvédnél is van egy *30,000 koronás* váltója. Ki akarta fizetni.

— A váltó azonban — kapta feleletül — nem 30.000, csak 15.000 koronás.

Tehát ugyanoly összegről szólt, mint a minőt annak idején Vargának adott volt Baronyi. A dolog gyanus volt s a megtett büntető feljelentésre megindult vizsgálat ki is deritette, hogy Varga Antal annak idején megtartotta a váltót, sőt arra rögtön pénzt is szerzett dr. Vöröstől, még pedig egyelőre 6800 koronát s az egész summát magának tartva meg, dr. Baronyinak a pénz helyett csak azt a papirdarabkát küldte, a melyre ráhamisitotta a névirását.

A királyi ügyészség inditványára vád alá helyezték erre Varga Antatl sikkasztás cimén. Vele vád alá került *bünpártolás* miatt dr. Vörös Lajos is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **„Gedenke, dass du ein Deutscher bist".** Ilyen cimü költeményt irt *Korn* Arthur, a pángermán üzelmek délmagyarországi mételyhintője, *„Grosz Kikindaer Zeitung"* cimmel megjelenő lapjába. A költeményben Korn elmondja, hogy Magyarországban a helyzet egyre rosszabb lesz s nincs is kilátása rá a németeknek, hogy itt jobb korszak virradjon rájok. Szennyes ár vesz körül — irja — s az iszapos áradat (ez alatt Magyarországot érti) elárasztja legdrágább javainkat. Végül kijelenti, hogy hitvány ember az, aki németségét megtagadja és arra inti a svábokat, hogy sohase felejtsék el, hogy németek és sohase felejtsék el, hogy óvakodniok kell a piszkos áradattól, amely őket körülveszi. — E miatt a költemény miatt került többek közt a pángermán apostol a szegedi esküdtbiróság elé, amely *magyar nemzet elleni* izgatás miatt elitélte *6 hónapi államfogházra.* A gaz agitátor, öt rendbeli alaki és öt rendbeli anyagi okból semmiségelte meg az itéletet, a kir. Kuria I. büntető tanácsa azonban *Tarnay* János biró előadása alapján, *Székely* Ferenc koronaügyész inditványára, valamennyi semmiségi panaszt *elutasitotta.* A pángermán agitátoron azonban aligha fogják végrehajthatni a büntetést, mert, mint ma a lapok közölték, *kiszökött az országból.*

§ **Sima Ferencet megint körözik.** Egy idő óta sürün szerepel *Sima* Ferenc volt országgyülési képviselő neve a rendőri körözésekben. Ezuttal azonban nem főbenjáró bünért körözik. Egy hirlapi közleményben megrágalmazott valakit, és miután a tárgyalásra nem jelent meg, az ügyészség letartóztatását kéri. A körözés a következőkben adja a személyleirását: 48 éves, ev. ref. vallásu, nagy-kőrösi származásu volt szentesi lakos, tanári pályát végzett lapszerkesztő, atyja *Sima* Lajos, anyja *Donáth* Sarolta.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Több előfizető. Arad. Intézkedtünk, hogy kivánságuk teljesedjék. Eddig is csak helyszüke miatt maradt ki.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségről tesz jelenti: Walcher Richárd, Prsemysl. — Léderer Adél, Teplitz. — Lang Mór, *Veszprém.* — Rádl Richárd, Lauterback. — Ifj. Héring Nándor, Schönlinde. —

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, október 1.

Délitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, a vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba, 2½ fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás esős.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.94— 6.95
Buza 1903. áprilisra	7.15— 7.16
Rozs októberre	6.17— 6.19
Rozs 1903. áprilisra	6.29— 6.30
Zab októberre	5.61— 5.63
Zab 1903. áprilisra	5 90— 5.91
Tengeri 1903. májusra	5.52— 5.53
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.94— 6.95
Buza 1903. áprilisra	7.15— 7.16
Rozs októberre	6.17— 6.18
Rozs 1903. áprilisra	6.30— 6.31
Zab októberre	5.61— 5.62
Zab 1903. áprilisra	5.90— 5.91
Tengeri 1903. májusra	5.50— 5 51
Repce augusztusra	—.——.—

Zárlat 5 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	683.25
Magyar hitelrészvény	724.50
Leszámitolóbank részvény	458.50
Rima-Murányi vasmű részvény	493.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	715.—
Közuti vasut	623.—
Városi villamos vasut részvény	327.—

Szeszüzlet.

— Október 1. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12·80—13·— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 1. —

Magyar elsőrendü: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 108—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 114—5 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 113—4 fillérig, fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 112—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 113—5 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 111—2 fillérig, könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, október 1.

Magyar aranyjáradék 4%	119.40
Magyar koronajáradék 4%	97 80
Magyar arany 4½ %	—.—
Magyar ezüst 4½ %	—.—
Magyar keleti vasut	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	97.85
Magyar italmegváltási kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	—.—
Osztrák papirjáradék	100.40
Osztrák járadék ezüst	100.30
Osztrák járadék arany	120.50
Koronajáradék	99.75
1860-iki államsorsjegyek	150.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1585.—
Magyar hitelbankrészvény	724.50
Osztrák hitelbankrészvény	683.—
Osztrák-magyar államvasut	714.50
20 frankos arany (Napoleondor)	19.04
Német birodalmi márka	116.97
London	239.45
Páris	95.10
20 márkás arany	—.—

Aradmegyei tanitó urak figyelmébe!

1708

Most jelent meg

INGUSZ I. és FIA

aradi könyvkereskedő cég kiadásában

ARADMEGYE TÉRKÉPVÁZLATA

(Térképrajzoltatáshoz.)

Ára példányonként 6 fillér.

Mutatványt ingyen küld a kiadó.

NAPIREND.

Október 2. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Leodegár. — Protestáns naptár: Leodegár. — Izraelita naptár: 5653. Ujév. — Görög-keleti naptár (szeptember 19.): Trofim. — A nap kél 5 óra 45 perckor, nyugszik 5 óra 20 perckor. A hold kél 6 óra 25 perckor, nyugszik 5 óra 36 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjóslás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött távirata szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, borus, sok helyütt csapadék.

Október 2. Magyarát hegyközség közgyülése délelőtt 8½ órakor. — Kovaszinc hegyközség közgyülése délelőtt 8 órakor.

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Irta: **Galsai Kovách Ernő,** [16]
1848—49. honvédőrnagy.

(Folytatás.)

Ez alatt több tiszt jött össze a várkapunál, kik hozzám mindenféle kérdéseket intéztek. Különösen kérdezősködtek Bergman József a 29-ik honvéd zászlóalj őrnagyáról, ki azelőtt százados volt az 52-ik sz. gyalogezrednél és ezekkel együtt szolgált. Annyit mondhattam nekik, hogy az most beteg Aradon, kit én még magam sem láttam, és hogy éppen most van a zászlóaljának a zászló szentelése Uj-Aradon.

Ez alatt pedig egy tiszt élénken beszélt oláhul az én dobosommal. Én csak néztem, hogy mi beszéde lehet az én dobosommal, midőn azon tiszt hozzám fordulva mondá:

— Nézze ezen huncutot. Ez a mi dobosunk volt itt a várban, megszökött, és most látom, hogy a magyaroknál szolgál.

Én féltem, hogy ezt az ostoba embert, ki nem mondta meg nekem, hogy ő szökevény, mint olyant joggal vissza is tarthatják, de nem tették! Ha tudom, hogy szökevény, magammal ide sem heztam volna.

Ezután írásbeli választ adtak át Berger várparancsnoktól, amelyben ő is beleegyezését jelenté ki, a foglyok kicserélésébe, az iratot átadtam Gaálnak. Január 22-én én a századommal Aradra rendeltettem Viszoky lengyel őrnagy vezénylése alá, ki a századot szakaszonként szétosztotta az ostrom ágyutelepek védelmére, miután azok az éjjel felfognak szereltetni, és hogy másnap reggel az általános bombázása a várnak meg fog kezdődni.

Január 23-án korán reggel én a Maros partján lévő ágyutelephez mentem, a vármegyeház mögé, amelyben négy ágyu volt felállitva; két darab 18 fontos vaságyu, és két darab 7 fontos vetágyu.

Alig hogy világosodni kezdett az idő, az ágyuzás az egész vonalon, Mikalakától Uj-Aradig, megkezdődött, és 60 ágyu és bomba-mozsárból repültek a golyók, gránátok és bombák a várba.

Aradon általános volt az öröm nyilvánítása, hogy most a várbeliek is visszakapják a kölcsönt, azért amit eddig ők a szegény Aradvárosával elkövettek, most azután a mieink kiabáltak viszonzásul a várbelieknek, a mivel azok a multkor minket csufoltak, hogy: Éljen a magyar!

Ez egy nagy meglepetés volt a várbeliekre. Futottak a várbástyákra és elkezdtek azok is minden ágyujukkal a mi ágyuinkra tüzelni és viszonozták azt a legnagyobb hévvel egy érán át, de ekkor már annyi kárt okoztak a mi lövegeink köztük, hogy a tüzelésünket nem tudták tovább kitartani s a tüzelést egészen abahagyták.

Ezen lövöldözés részünkről egész reggeli 9 óráig folytatódott, a midőn azután a mi gyors tüzelésünk be lett szüntetve és csak percenkint kellett lőni egy-egy ágyuból, amely azután egész estig folytatódott.

Én az ágyuzás alatt egyik ágyutelepből a másikba jártam a tüzelést nézni és semmi bajom nem történt, pedig csak ugy hulltak mellettem a gránátok szilánkjai és a bombák forgácsai.

Ez alatt ugy begyakoroltam magamat az ágyuzásba, hogy a mellettem elsütött ágyugolyé után nézve, azt szemeimmel láttam repülni a levegőben, mint egy fekete madarat és láttam, hogy a golyó hova ütött le. Azután megismertem a repülő bombát, amint az a levegőben sajátszerüen zakatolt, a nélkül, hogy azt meghatározhattam volna, hogy a repülő bomba tovább megy-e, vagy hogy mellettünk vagy közelünkben fog leesni. Ez által többször is mentettem meg az életemet és másokét is, minthogy figyelmeztettem őket az iminens veszedelemre.

Azért volt még is elég halott és sebesült is a tüzéreink közt.

A mint Arad felől, a mikalakai ut melletti ágyutelephez jöttem, ott láttom egy fiatal derék tüzérünket a telep mellett hanyat fekve, kinek a feje bubját vitte el a golyó és láttam két sebesült honvédet.

Innen tovább menve egy másik ágyutelepben feküdt halva Hoffmann, most Udvardi nevü tüzérfőhadnagy, születésére nézve lengyel és és mérnök. Ki életével áldozott, hogy eljött a messze honából, a magyar nemzet szabadságának a védelmére. Hős fia, a hős nemzetnek, itt lelte távol a hazájától, a dicsőséges halált!

Délután századom az ágyuteleptől felváltatott és elhelyeztettünk együttesen az üres megyeházában, de alig hogy nyugalomra akartuk fejünket hajtani, rendeletet vettem, hogy a századdal azonnal Mikalakára menjek, az ottani ágyutelepek védelmére.

Azonnal utnak indultunk és este felé Mikalakára értünk. Embereimet nem akartam beszállásolni, hogy együtt maradjon az, de hova szállásoljam el együvé az egész századot? És ime a falu szélin, az aradi vár felé, találtunk egy elhagyatott torony nélküli templomot, mely valamikor, ugy látszott, görög keleti szentartásu volt.

Ebbe helyezkedtem el. Hozzattam azután a faluból szalmát azt a földre teritve, igen jó szállást találtunk főleg miután nagy tüzeket rakattam a templomban.

Miután ma még embereim ételt nem ettek, kivéve a kinek mije volt a tarisznyájában, előszólitom az én élelmes első őrmesteremet: Lehotzky Ákost, hogy menjen a faluba és próbáljon szerencsét, hátha a századom részére főzni való hust kaphat, mert biz ebben az oláh faluban többnyire semmit sem lehetett kapni.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— **Érvényes 1902. évi május hó 1-től.** —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.14
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délutan	7.23	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvoat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Nemzeti szinház.

Bérlet 2. sz. Páros.

Csütörtökön, 1902. évi október hó 2-án:

A napfogyatkozás.

Bohózatos operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Ifj. Bokor József.

SZEMÉLYEK:

Csalavalahaj	Sarkadi A.	Palmerston	Szabó József.
Asra, leánya	Rózsa Lili.	Smitt, nevelő	Györe Alajos.
Kinkán	Németh J.	Mariska	Karácsonyi.
Dümbürgin	Polgár S.	Főpap	Pápai József.
Csicska, neje	Pajor Agnes.	Tengerész	Gózon Béla.

Kezdete este 7 órakor.

Legjobb bevásárlási helye mindennemü

illatszerek, szappanok, fogkefék, fogporok, fogpasztak, szájvizek, hölgyporok, arczcremek, arczvizek, hajszeszek, szivacsoknak.

Szép fogak!
csakis

DENTOLIN

fog creme
használata által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

A legmagbizhatóbb minőségekben
mindennemü
ORVOS-SEBÉSZI
és
SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor tulterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m.

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvednek, egy házi szer ajánltatik, melynek kitünő hatása már évek óta kipróbálva van. És ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitünő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó borral van készitve, erősiti és élénkiti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elháritja az emésztési zavarokat és elősegiti az uj egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Észleletek, mint **fejfájás, felbüfögés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullét hányással,** melyek **üdült gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek fól, számtalanszor már néhányszori ivás után megszünik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szorulás, kolikfájdalom, szivdobogás, álmatlanság,** valamint vértorlódás a máj, lép és végérszervezetben **(hämorhoidai betegség)** a gyökérbor által gyorsan eltávolittatik. A gyökérbor megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyü székelés által eltávolitja a gyomor és belekben felszaporodott idétlen anyagokat.

Sovány, sápadt arczszint, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges bágyadtságnál és kedélyeltompultságnál,** valamint gyakori fejfájás, **álmatlan éjjelek** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor a gyengült életerőnek friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegiti az emésztést és táplálkozást, gyorsitja az anyagcserét és vérképzést, megnyugtatja a felcsigázott idegeket és uj életkedvet ad. Számos elismerő és hálairat bizonyitja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben** á frt **1.50** és frt **2.—** a gyógyszertárakban **Arad,** Kis-Szt-Miklós, Glogovácz, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesut, Varjas, Menoster, Vinga, Orosifalva, Fibis, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszincz, Világos, Ágris, Ternova, Tauez, Nádas, Pankota, Zaránd, Kemlós, Ó-Szt-Anna, Uj-Szt-Anna, Kurtics, Simánd, Szt-Márton, Mácsa, Kevermes, Kunágota, Tornya, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, N.-Jécsa, Gyertyámos, Kis-Becskerek, Uj-Bessenyő, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topolovecz, Józseffalva, Belinez, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikló, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Uj-Kigyós, Apáczа, Megyes-Bodrás, Mező-Kovácsháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pitvaros, Csanád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehala, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyén Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszertáraiban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszertárai Aradon, 3 és több üveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1407

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Nagymennyiségü

lécz

eladó

az Aradi

Nyomdarészvény-társaságnál.

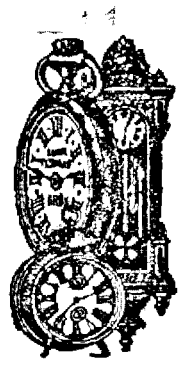

Jó órákat olcsón

küld 3 évi irásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrád János

óragyára,
aranyáruk kiviteli háza
BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	„ 5.80.
Valódi ezüst láncz	frt 1.20.
Nickel ébresztő óra	„ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállitási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1980

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készitmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitünő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névaláirása olvasható.

Fenyő illat.
Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissitésére és tisztitására.
Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.
Kitünő, minden más szert felülmuló hatásu tyukszem és bőrkeményedés ellen.
Egy üveg ára 70 fillér.

Kitünő minőségü likőr eszenciák, melynek segélyével pár percz alatt zamatos, finom likőrt készithetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszertárában

Aradon, Szabadság-tér.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállitásu és most már az egész müvelt világbna elterjedt készitmény **nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszivódó vegykészitmény.** Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszu ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet **szeplőt májfoltot, bőratkát** (mitesser) és **minden arcztisztátlanságot.** Massazshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készitmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. **Margit pouder 1 kor. 20 fill.**

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokely Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermőn: Berkes Ármin, Eleken: ifj. Pekker István, Földeákon: Boros Károly, Glogováczon: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Maszmyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunágotán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzéros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukácz, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Tornajgó Géza urak gyógyszertáraiban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetéseket felvesz a **kiadóhivatal:** József főherczeg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára **4** fillér, **vastagabb betűből 8** fillér. — Cseledet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárusító helyein.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók Aradon:

Rényész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utcza sarok.

Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utcza.

Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrássy-tér.

Kubina Béláné
papirkereskedésében, Hunyadi-utcza.

Keppich Zsigmond
papirkereskedésében, Andrássy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Lészay Sándor
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér

Kis tőzsdében
Templom-utcza.

Kohn László
Waggongyárban.

Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utcza.

Bauer Gyula
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Egy tisztességes szobaleány
kerestetik, ki a varráshoz is ért. Czim a kiadóhivatalban. 1702

Jó állapotban
levő beteg-toló- kocsi gummi kerekekkel azonnal eladó. Bővebbet Deák-Ferencz-utcza 13. 1707

Borbély-üzlet
lakással együtt kiadó. — Értekezhetni Ékes Józsefnél, Kápolna-utcza 19. 1712

Bor, tavalyi
kitünő minőségü, 130 hl. eladó Világoson, Dr. Hotorán Jakabnál. — Ugyanott idei termés is 100 hl. kapható. 1713

Gurahonczi
portlandczement
egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és épitész-egylet által megszabott normáliákat 60—70 százalékkal felülmulja, rendkivül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható
Krisán János Arad, nagyváradi-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál
Arad állomás mellett.
Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a czementet kivánatra házhoz szállitja. 274

TELEFON 506. **TELEFON 506.**

A „BOHOLTI" ásványviz

melyet több egyetemi tanár és 10 aradi orvos is megvizsgált, **gyomorfájás, vérszegénység** ellen, továbbá mint **étvágygerjesztő a legjobbnak bizonyult. Borral,** melynek szinét nem változtatja, igen izletes. Rendkivül **olcsóságánál** és **kitünő hatásánál** fogva egyetlen egy család asztaláról se hiányozzék.

Kapható minden füszerkereskedésben.

Főraktár

LANDAU MÓRNÁL

Boczkó-utcza 9. szám. 1638

5 üvegtől kezdve házhoz is szállittatik.

25857—1902. **Aradvármegye alispánjától.**

Pályázat.

Az Aradvármegye törvényhatóságánál lemondás folytán üresedésbe jött borosjenői járási irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az irnoki állás javadalmazása: évi 1080 korona fizetés és 200 korona lakbér.

A pályázati kérvények, melyek az 1883. I. t. cz. 19. §-ában meghatározott képesitettséget, valamint az eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal felszerelendők, 1902. október 30-ig a vármegye főispánja méltóságos Urbán Iván urhoz nyujtandók be.

A megfelelő képesitéssel biró kiszolgált altisztek az 1873. II. t.-cz. 5. §-a értelmében előnynyel birnak.

Arad, 1902. szeptember 24.

Az alispán távol:
Schill József,
7706 főjegyző.

Feltünő eredmény érhető el a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használata által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bibiros, bőrvörösséget és mindennemü arosztisztátlanságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszivódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállitásokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-créme szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsa és crém szinben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJOS féle készitményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisitvány visszautasitandó!

Kapható a készitő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula,** Pécskán: **Adler Gy. Lajos,** Simándon: **Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.

— Hol töltsük el a vasárnap délutánt?

— Én is ugyanezt akartam kérdezni tőled.

De meg van!!

Elmegyünk a **Fábián-utczába!**

— Mi van ott?

— **Kalap-kiállitás!**

— Hiszen én ott nem tudok divatárusnőt, kinél?

— Hát te még nem tudod?

Jaszper Alahna divattermében! Az igaz, hogy az üzlet nincs a főtéren, de azért olyan gyönyörü választék van bécsi modell kalapjaiban, hogy én nem tudnék máshova elmenni.

— No már akkor igazán elmegyünk és akit csak ismerünk, mindenkinek megmondjuk, hogy ha valami szépet akarnak látni, jöjjenek velünk!

— Képzelem, milyen sokan lesznek . . . Én ugy is szeretnék egy szép kalapot venni. Legalább majd vasárnap megnézem és hétfőn meg is veszem.

— Azt nagyon okosan teszed, mert olyan olcsó áron sehol sem vehetsz kalapot. És még mi a fő, ha egy ócska kalapot oda adsz átalakitás végett, egész ujat készitenek belőle.

— Nos tehát a viszontlátásra! **Vasárnap délután, azaz 5 én 4 órától este 9 óráig**

Jaszper Alahna

divatárusnőhöz

Fábián-utcza 1. sz., (Scherhag-ház.)

Ott találkozunk! 1711

Telefon 322.

Első rendü hasitott Tölgy

szöllőkarók

6 és 7 láb hosszuságban kaphatók a legjutányosabb árban a ternovai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utcza 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a a tauczi országut melletti raktárból. 704

Borszivattyuk

3 évi jótállással

(ingyen javitás)

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utcza 28. sz.

Ugyanott 908

tüzi fecskendők, kutak és gummi tömlők

gyári árakon.

Javitások elfogadtatnak.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája.